

სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული
წლის
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	7
კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	8
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	9
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	10
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	11



შპს „KPMG Georgia“

ჯი ემ თი პლაზა, სართული 5

მთაწმინდის რაიონი, თავისუფლების მოედანი, N4, (ნაკვ.66/4)

თბილისი, საქართველო 0105

ს/კ 404437695

ტელეფონი: +995 322 93 5713

ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქართველოს განვითარების ფონდის“ სამეთვალყურეო საბჭოს

პირობითი მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ საქართველოს განვითარების ფონდის (შემდგომში „ფონდი“) და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე თანდართული შენიშვნებისგან, მათ შორის ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ჩვენი დასკვნის „პირობითი მოსაზრების საფუძვლის“ პირველ აბზაცში აღწერილი საკითხის შესაძლო გავლენის და ჩვენი დასკვნის „პირობითი მოსაზრების საფუძვლის“ მეორე აბზაცში აღწერილი საკითხის გავლენის გარდა, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებულ ფულად ნაკადებს იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად.

პირობითი მოსაზრების საფუძველი

1. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მე-14 შენიშვნაში წარმოდგენილის შესაბამისად, 2023 წლის 6 აპრილით დათარიღებული აქციონერთა გადაწყვეტილების მიხედვით, ჯგუფის განთავსებული კაპიტალი 250,000 ათასი ლარით განისაზღვრა და გამოცხადდა როგორც „მთლიანად გადახდილი“. ვინაიდან, 2022 წლის 31 დეკემბრის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლის ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში „გადახდილი განთავსებული კაპიტალი“ 100,000 ათასი ლარის ოდენობით იყო აღრიცხული და 2023 წლის განმავლობაში არ განხორციელებულა კაპიტალის დამატებითი შენატანები, ჯგუფმა აღიარა 150,000 ათასი ლარის ოდენობით მოთხოვნა აქციონერის მიმართ, მიმდინარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის. 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფს არ მიუმართავს აქციონერისთვის გამოცხადებულ გადახდილ განთავსებულ კაპიტალსა და განთავსებულ კაპიტალში ფაქტობრივად განხორციელებულ შენატანს შორის სხვაობასთან დაკავშირებით. ჩვენ ვერ დავადასტურეთ და ვერ შევამოწმეთ ალტერნატიული საშუალებებით აქციონერის მიმართ არსებული მოთხოვნის ამოღებადობა, რადგან ჩვენთვის არ მოუწოდებიათ საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულება ნაშთის ამოღებადობის დასამტკიცებლად. შედეგად, ჩვენ ვერ დავადგინეთ იყო თუ არა საჭირო კორექტირებები აქციონერის მიმართ არსებულ მოთხოვნასთან და 2023 წლის 31 დეკემბრის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლის კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის და ამავე თარიღით დასრულებული წლის კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების და ფულადი ნაკადების ანგარიშგების დაკავშირებულ ელემენტებთან მიმართებაში.

2. 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, იყო მინიშნება იმისა, რომ სს "აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)"-ს (ფონდის შვილობილი კომპანია) ძირითადი საშუალებების ანაზღაურებადი ღირებულება შეიძლება ყოფილიყო მის საბალანსო ღირებულებებზე დაბალი, რაც შეადგენდა 73,586 ათას ლარს. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი ბასს 36 "აქტივების გაუფასურება" მოითხოვს რომ, მსგავსი მაჩვენებლების არსებობის შემთხვევაში, ხელმძღვანელობამ ანაზღაურებადი ღირებულებების ფორმალური შეფასება გააკეთოს. მსგავსი შეფასებები არ გაკეთებულა. ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფასს აღრიცხვის სტანდარტების აღნიშნული დარღვევის გავლენა (კონსოლიდირებულ) ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ ყოფილა განსაზღვრული.

აუდიტს წარვმართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ - ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლობი ვართ ჯგუფისგან ბუღალტრთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს (ბესს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ საქართველოში ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი პირობითი მოსაზრების გამოთქმისათვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

მმართველობითი ანგარიში

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს მმართველობით ანგარიშზე. ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშს. ჩვენ არ გავცემთ რაიმე სახის მარწმუნებელ დასკვნას მმართველობითი ანგარიშის შესახებ.

ჩვენი პასუხისმგებლობა, ჩვენ მიერ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით, მოიცავს ზემოთ ხსენებული მმართველობითი ანგარიშის გაცნობას და განსაზღვრას, არის თუ არა მმართველობითი ანგარიში არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან ჩვენ მიერ აუდიტის პროცესში მიღებულ ცოდნასთან, ან სხვაგვარად ხომ არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს.

თუ, ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოს საფუძველზე, დავასკვნით, რომ არსებობს აღნიშნული მმართველობითი ანგარიშის არსებითი უზუსტობა, ჩვენ ვალდებული ვართ შევატყობინოთ აღნიშნული ფაქტის შესახებ.

„პირობითი მოსაზრების საფუძვლის“ პირველ აბზაცში აღწერილის შესაბამისად, ჩვენ ვერ მოვიპოვეთ საკმარისი ადეკვატური მტკიცებულება აქციონერის მიმართ არსებული მოთხოვნის საბალანსო ღირებულების შესახებ. შესაბამისად, ჩვენ ვერ გამოვიტანეთ დასკვნა არის თუ არა მმართველობითი ანგარიში არსებითად უზუსტო აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით.

ასევე, "პირობითი მოსაზრების საფუძვლის" მეორე აბზაცში აღწერილის შესაბამისად, არის მინიშნება იმისა, რომ სს "აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)"-ს ძირითადი საშუალებების ანაზღაურებადი ღირებულება შეიძლება ყოფილიყო მის საბალანსო ღირებულებებზე დაბალი და ხელმძღვანელობას არ ჩაუტარებია ანაზღაურებადი ღირებულების ფორმალური შეფასება 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის. ჩვენ დავასკვნით, რომ მმართველობითი ანგარიში არის არსებითად უზუსტო იგივე მიზეზის გამო მმართველობითი ანგარიშის ოდენობებთან ან სხვა მუხლებთან დაკავშირებით, რომლებზეც გავლენა აქვს აღნიშნულ საკითხს.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი და აუცილებლობის შემთხვევაში, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია ჯგუფის ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად ჯგუფის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არ აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებლები არიან ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა შეცდომით ან თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებულებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებითი უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენენ იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად ჯგუფის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

- ვიღებთ საკმარის და შესაბამის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის შიგნით არსებული საწარმოების ან ბიზნეს საქმიანობების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ მოსაზრების გამოხატვის მიზნით. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ ჯგუფის აუდიტის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და ჩატარებაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნიკოლოზ ჭოჭუა



შპს "KPMG Georgia"
თბილისი, საქართველო
30 დეკემბერი 2024



სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის

'000 ლარი	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	8	110,066	118,582
საინვესტიციო ქონება	9	62,221	64,662
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	11	11,016	20,010
სხვა ინვესტიციები		12,603	10,311
არამატერიალური აქტივები	10	5,076	8,473
სასესხო მოთხოვნა		581	3,002
ვადიანი ანაზრები		13,555	-
გრძელვადიანი აქტივები		215,118	225,040
მარაგები		9,017	7,947
სასესხო მოთხოვნები		1,757	612
გადახდილი ავანსები და სხვა მოკლევადიანი აქტივები	12	9,126	4,476
მოთხოვნა აქციონერის მიმართ	14	150,000	-
სავაჭრო მოთხოვნები		3,407	-
მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	17(a)	56,934	57,770
მოკლევადიანი საგადასახადო აქტივები		1,928	1,695
მისაღები დივიდენდები		-	2,913
ვადიანი ანაზრები		3,200	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	13	67,503	35,534
მოკლევადიანი აქტივები		302,872	110,947
სულ აქტივები		517,990	335,987
კაპიტალი			
განთავსებული კაპიტალი	14	250,000	100,000
მესაკუთრის განაწილებები	14	(55,970)	(55,159)
გაუნაწილებელი მოგება		167,326	145,356
ჯგუფის მესაკუთრეებზე მიკუთვნებადი კაპიტალი		361,356	190,197
არამაკონტროლებელი წილები		(7,931)	(1,130)
სულ კაპიტალი		353,425	189,067
ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	15	9,421	9,852
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	17(b)	-	47,738
გრძელვადიანი ვალდებულებები		9,421	57,590
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	17(b)	53,037	-
სესხები და კრედიტები	15	53,877	57,059
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	16	47,604	32,181
გრძელვადიანი აქტივებისთვის მიღებული ავანსები		535	-
ანარიცხები		91	90
მოკლევადიანი ვალდებულებები		155,144	89,330
სულ ვალდებულებები		164,565	146,920
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		517,990	335,987

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 11-61 გვერდებზე

სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“
 2023 წლის კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

'000 ლარი	შენიშვნა	2023	2022
უწყვეტი ოპერაციები			
შემოსავალი	5	28,105	25,737
სხვა საინვესტიციო შემოსავალი	11(b)	34,457	40,190
საოპერაციო ხარჯები	6	(17,360)	(16,993)
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები		(13,468)	(13,179)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(13,205)	(13,818)
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში			
ზარალის წილი	11	(1,300)	(32,884)
სხვა შემოსავალი/(ხარჯი)		2,478	(506)
სასესხო მოთხოვნასთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი		(1,212)	(3,759)
ძირითადი საშუალებების და საინვესტიციო ქონების გაუფასურების ზარალი	8, 9	-	(47,112)
მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების გაუფასურების ზარალი	11	-	(6,260)
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		18,495	(68,584)
ფინანსური შემოსავალი	7	7,902	39,934
ფინანსური ხარჯები	7	(10,694)	(14,545)
წმინდა ფინანსური (ზარალი)/შემოსავალი		(2,792)	25,389
შემოსავალი/(ზარალი), მოგების გადასახადით დაბეგრამდე		15,703	(43,195)
მოგების გადასახადის ხარჯი		(534)	(343)
შემოსავალი/(ზარალი) უწყვეტი ოპერაციებიდან		15,169	(43,538)
შეწყვეტილი ოპერაციებიდან მიღებული მოგება, გადასახადების გამოკლებით	22	-	548,142
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		15,169	504,604
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი, რომელიც უკავშირდება:			
მესაკუთრეებს		21,970	514,629
არამაკონტროლებელ წილებს		(6,801)	(10,025)
		15,169	504,604

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2024 წლის 30 დეკემბერს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

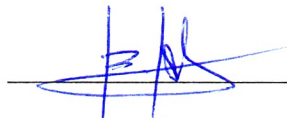
ბესიკ ბუგიანიშვილი აღმასრულებელი დირექტორი	იოსებ მამუკელაშვილი ფინანსური დირექტორი
---	--

კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 11- 61 გვერდებზე.

სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“
2023 წლის კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

'000 ლარი	შენიშვნა	2023	2022
უწყვეტი ოპერაციები			
შემოსავალი	5	28,105	25,737
სხვა საინვესტიციო შემოსავალი	11(b)	34,457	40,190
საოპერაციო ხარჯები	6	(17,360)	(16,993)
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები		(13,468)	(13,179)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(13,205)	(13,818)
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში			
ზარალის წილი	11	(1,300)	(32,884)
სხვა შემოსავალი/(ხარჯი)		2,478	(506)
სასესხო მოთხოვნასთან დაკავშირებული			
გაუფასურების ზარალი		(1,212)	(3,759)
ძირითადი საშუალებების და საინვესტიციო			
ქონების გაუფასურების ზარალი	8, 9	-	(47,112)
მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების			
გაუფასურების ზარალი	11	-	(6,260)
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		18,495	(68,584)
ფინანსური შემოსავალი	7	7,902	39,934
ფინანსური ხარჯები	7	(10,694)	(14,545)
წმინდა ფინანსური (ზარალი)/შემოსავალი		(2,792)	25,389
შემოსავალი/(ზარალი), მოგების გადასახადით			
დაბეგვრამდე		15,703	(43,195)
მოგების გადასახადის ხარჯი		(534)	(343)
შემოსავალი/(ზარალი) უწყვეტი ოპერაციებიდან		15,169	(43,538)
შეწყვეტილი ოპერაციებიდან მიღებული მოგება,			
გადასახადების გამოკლებით	22	-	548,142
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი		15,169	504,604
წლის განმავლობაში			
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი, რომელიც			
უკავშირდება:			
მესაკუთრეებს		21,970	514,629
არამაკონტროლებელ წილებს		(6,801)	(10,025)
		15,169	504,604

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2024 წლის 30 დეკემბერს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:



ბესიკ ბუგიანიშვილი
 აღმასრულებელი დირექტორი



იოსებ მამუკელაშვილი
 ფინანსური დირექტორი

კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 11- 61 გვერდებზე.

სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“
2023 წლის კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

	კომპანიის მესაკუთრეებზე მიკუთვნებადი კაპიტალი					
	განთავსებული კაპიტალი	მესაკუთრის შენატანები/ (განაწილებები)	გაუნაწილებელი მოგება/ (დაგროვილი დეფიციტი)	სულ	არამაკონტროლებელი წილები	სულ კაპიტალი
'000 ლარი						
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	100,000	2,139,213	(657,045)	1,582,168	8,895	1,591,063
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	-	514,629	514,629	(10,025)	504,604
პირდაპირ კაპიტალში ასახული ოპერაციები						
მესაკუთრებთან						
მესაკუთრის შენატანები (იხ. შენიშვნა 14(b))	-	1,340	-	1,340	-	1,340
არაფულადი აქტივების გატანა (იხ. შენიშვნა 14(b))	-	(2,195,712)	287,772	(1,907,940)	-	(1,907,940)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	100,000	(55,159)	145,356	190,197	(1,130)	189,067
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	100,000	(55,159)	145,356	190,197	(1,130)	189,067
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	-	21,970	21,970	(6,801)	15,169
პირდაპირ კაპიტალში ასახული ოპერაციები						
მესაკუთრებთან						
განთავსებული კაპიტალის ზრდა (იხილეთ შენიშვნა 14(a))	150,000	-	-	150,000	-	150,000
არაფულადი აქტივების გატანა	-	(811)	-	(811)	-	(811)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	250,000	(55,970)	167,326	361,356	(7,931)	353,425

კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 11-61 გვერდებზე.

სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“
2023 წლის კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

'000 ლარი	შენიშვნა	2023	2022
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან წლის მოგება		15,169	505,591
<i>კორექტირებები:</i>			
ცვეთა და ამორტიზაცია		13,205	134,818
მოგების გადასახადის ხარჯი		534	987
წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯები)	7	2,792	(343,559)
ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებულ ინვესტიციებზე (მოგების გადასახადის გამოკლებით)	11	1,300	32,884
გაუფასურების ზარალი/(გაუფასურების ზარალის აღდგენა) სავაჭრო მოთხოვნებზე		-	8,580
სასესხო მოთხოვნებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი		1,212	3,759
ძირითადი საშუალებების და საინვესტიციო ქონების გაუფასურების ზარალი	8,9	-	47,112
მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების გაუფასურების ზარალი	11	-	6,260
სხვა საინვესტიციო შემოსავალი	11(b)	(34,457)	(40,190)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გასვლაზე		(2,203)	-
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური აქტივები - სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება		(333)	435
სხვა არაფულადი ერთეულები		299	(898)
		(2,482)	355,779
<i>ცვლილებები:</i>			
მარაგებში		(1,070)	6,463
სავაჭრო მოთხოვნებში და გადახდილ ავანსებში და სხვა მოკლევადიან აქტივებში		(3,530)	(180,008)
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში		15,039	191,646
გადასახადებში, მოგების გადასახადის გარდა		(532)	(19,098)
ანარიცხები		-	(309)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან მოგების გადასახადის და პროცენტის გადახდამდე		7,425	354,473
გადახდილი პროცენტი	15(b)	(3,575)	(90,951)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(534)	(987)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		3,316	262,535
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან			
მიღებული პროცენტი		4,523	41,064
გაცემული სესხის დაფარვა		58	-
ძირითადი საშუალებების შეძენა და ცვლილებები გრძელვადიანი აქტივებისთვის და სხვა გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილ ავანსებში		(1,249)	(144,638)
საინვესტიციო ქონებისთვის მიღებული ავანსი		535	-
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული შემოსულობები		-	7,383
მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების შეძენა	11	(232)	(274)
ვადიანი ანაზღაურების განთავსება		(16,755)	(817)
სხვა ინვესტიციების ზრდა		(1,959)	(1,670)
მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების გაყიდვიდან მიღებული ანაზღაურება		42,383	-
შვილობილი კომპანიის გაყიდვიდან მიღებული ანაზღაურება		2,575	-
მიღებული დივიდენდები		2,828	-
შეწყვეტილი ოპერაციების გასვლა		-	(359,285)
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული/ (საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		32,707	(458,237)
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობებიდან			
სესხებიდან მიღებული შემოსულობები	15(b)	-	205,819
სესხების დაფარვა	15(b)	(6,397)	(267,885)
სხვა საკომისიო სესხებზე		-	(230)
საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(6,397)	(62,296)
წმინდა მატება/(კლება) ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში		29,626	(257,998)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვარს		35,534	301,144
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		2,343	(7,612)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბერს	13	67,503	35,534

კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 11 -61 გვერდებზე.

შენიშვნა	გვერდი	შენიშვნა	გვერდი
1. ანგარიშვალდებული საწარმო	12	16. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	31
2. აღრიცხვის საფუძველი	15	17. მოთხოვნები და ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	31
3. სამუშაო და წარდგენის ვალუტა	15	18. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა	33
4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება	16	19. მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები	39
5. შემოსავალი	17	20. პირობითი ვალდებულებები	40
6. საოპერაციო ხარჯები	18	21. დაკავშირებული მხარეები	41
7. ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები	19	22. შეწყვეტილი საქმიანობა	43
8. ძირითადი საშუალებები	20	23. შემდგომი მოვლენები	44
9. საინვესტიციო ქონება	22	24. შეფასების საფუძველი	45
10. არამატერიალური აქტივები	23	25. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ	45
11. ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	24	26. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული	61
12. გადახდილი ავანსები და სხვა მოკლევადიანი აქტივები	27		
13. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	28		
14. კაპიტალი	28		
15. სესხები და კრედიტები	29		

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

(a) ბიზნეს გარემო

ჯგუფის საქმიანობა ძირითადად ხორციელდება საქართველოში. შესაბამისად, ჯგუფზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი ნორმები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს ექვემდებარებიან და განიცდიან ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო სირთულეებთან ერთად, ხელს უწყობს გამოწვევებს, რომელიც საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციების წინაშეა.

2022 წლის თებერვალში, რუსეთის ფედერაციასა და უკრაინას შორის შეიარაღებული კონფლიქტის გამო, რიგმა ქვეყნებმა დააწესეს სანქციები რუსეთის ფედერაციის წინააღმდეგ. კონფლიქტი გავლენას ახდენს არა მხოლოდ ორი ქვეყნის ეკონომიკურ საქმიანობაზე, არამედ გლობალურ ეკონომიკაზეც. სანქციების შედეგად, მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში გაიზარდა ფასები საყოფაცხოვრებო საქონელსა და სურსათზე, დაირღვა არსებული კავშირები რესურსების მიწოდებას შორის, ინფლაცია ასევე მოქმედებს ფასებზე და ანალიტიკოსები ასევე პროგნოზირებენ ეკონომიკურ გავლენას გლობალურ ინდუსტრიაზე.

გლობალური ფაქტორების მიუხედავად, საქართველოში 2023 წელს ეკონომიკა 7%-ით გაიზარდა, ინფლაციის დონემ კი 2,5% შეადგინა. მშპ-ს რეალური ზრდა ძირითადად განპირობებულია გაზრდილი ექსპორტით, ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლებით და ფულადი გზავნილების დაჩქარებით, რაც დაკავშირებულია რუსეთიდან, უკრაინიდან და ბელორუსიდან მიგრანტების/ტურისტების შემოდინებასთან (უკრაინაში კონფლიქტის დაწყების შემდეგ). უკრაინაში ომის დაწყების შემდეგ ქართული ლარის კურსი მერყევი იყო, მაგრამ 2023 წელს ის დოლართან მიმართებაში 9.87%-ით გამყარდა (2022: 12.53%). წყაროები: www.geostat.ge; www.nbg.gov.ge.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას ჯგუფის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

(b) ორგანიზაცია და ოპერაციები

სს "საქართველოს განვითარების ფონდი" (ყოფილი სს „საპარტნიორო ფონდი“) (შემდგომში „ფონდი“) წარმოადგენს სააქციო საზოგადოებას, რომელიც მდებარეობს საქართველოში. 2023 წლის სექტემბრიდან, რეორგანიზაციის შედეგად, სს „საპარტნიორო ფონდმა“ შეიცვალა სახელწოდება და გახდა სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ფონდის და მისი შვილობილი კომპანიების (ერთად „ჯგუფი“, ცალ-ცალკე „ჯგუფის საწარმოები“) ფინანსურ ანგარიშგებას, ასევე ჯგუფის წილს მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში. ჯგუფის ყველა მნიშვნელოვანი საწარმო „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, სააქციო საზოგადოებას და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებას წარმოადგენს, რომლებიც წარმოდგენილია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში 1(c) და 21.

ფონდი დაფუძნდა 2011 წლის 28 ივნისს, როგორც მთლიანად სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული საწარმო „სს საქართველოს განვითარების ფონდის შესახებ საქართველოს კანონის“ შესაბამისად. ფონდი წარმოადგენს საჯარო სექტორში მოქმედ სპეციალიზირებულ საწარმოს, რომელიც დაფუძნებულია საქართველოს სახელმწიფოს მიერ; მის მმართველობით ორგანოს წარმოადგენს სამეთვალყურეო საბჭო. ის შეიქმნა საქართველოს ეკონომიკაში ნაკლებ განვითარებულ მრეწველობებში ინვესტიციების ხელშეწყობის და ქვეყანაში ახალი დასაქმების შესაძლებლობების შექმნის მიზნით.

ფონდის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს კაპიტალისა და სესხის ფინანსირებას საქართველოში მოქმედი კერძო და საჯარო სექტორის კომპანიებისთვის, უპირატესად ენერგეტიკის, სასოფლო-სამეურნეო, სამეწარმეო და უძრავი ქონების სექტორებში არსებული პროექტებისთვის. შემოსავლის ძირითად წყაროდ მოიაზრება დივიდენდები.

2022 წლის ბოლომდე, ჯგუფის საწარმოების ძირითადი საქმიანობები იყო გაზის იმპორტი და რეალიზაცია, გაზის და ნავთობის მილსადენების იჯარა, ნავთობის და გაზის მიება და მოპოვება, ელექტროენერგიის გამომუშავება, ქვეყნის სარკინიგზო სისტემის ფუნქციონირება, ტვირთის და მგზავრების ტრანსპორტირების და გადატანის მომსახურების გაწევის გზით. მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიების საკუთრებიდან გასვლის შემდეგ, ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა დაკავშირებულია სტარტ-აპ საწარმოებში ინვესტირებასთან, სტუმარ-მასპინძლობის სექტორთან და კომპოზიტური აეროსტრუქტურული მასალების გაყიდვასთან.

ფონდმა მნიშვნელოვან შვილობილ კომპანიებზე კონტროლი მოიპოვა საქართველოს მთავრობის მიერ 2012 წლის 30 ივლისს და 14 აგვისტოს გამოცემული ბრძანებების შემდეგ, რომელთა თანახმადაც სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“, სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის“ 100%-იანი საკუთრების წილი და ყოფილი მეკავშირე საწარმოების - სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ და სს „საქართველოს რკინიგზის“ დარჩენილი წილი საქართველოს მთავრობამ ფონდის კაპიტალში შეიტანა. თუმცა, 2020 წლის 28 თებერვალს, საქართველოს მთავრობის მიერ გამოშვებული გადაწყვეტილების მიხედვით, საქართველოს მთავრობამ შეამცირა ფონდის კაპიტალი სს "საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის" და სს "ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის" საკუთრების (100%-იანი წილი) საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემის გზით (საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო). ამასთანავე, 2022 წლის 29 ნოემბერს გამოშვებული გადაწყვეტილების მიხედვით, საქართველოს მთავრობამ კვლავ შეამცირა ფონდის კაპიტალი სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციაში“ და სს „საქართველოს რკინიგზაში“ მისი 100%-იანი საკუთრების წილის საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემის გზით.

ფონდის იურიდიული მისამართია: ვუკოლ ბერიძის №6, 0108, თბილისი, საქართველო. ფონდის სარეგისტრაციო ნომერია: 404404550.

ფონდი მთლიანად საქართველოს სახელმწიფოს საკუთრებაშია, რომელსაც საქართველოს მთავრობა („მშობელი კომპანია“, „მესაკუთრე“) წარმოადგენს. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია 21-ე შენიშვნაში.

(c) ჯგუფის სტრუქტურა

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფონდს პირდაპირი და არაპირდაპირი საკუთრების წილები ჰქონდა შემდეგ ორგანიზაციებში:

სახელი	რეგისტრაციის და საქმიანობის ქვეყანა	2023	2022	ძირითადი საქმიანობა
		საკუთრება/ ხმის უფლება	საკუთრება/ ხმის უფლება	
შპს „პროექტი“	საქართველო	100%	100%	თვითმფრინავებისთვის სათადარიგო ნაწილების წარმოება
სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“	საქართველო	66%	66%	თვითმფრინავებისთვის სათადარიგო ნაწილების წარმოება

სახელი	რეგისტრაციის და საქმიანობის ქვეყანა	2023	2022	პირითადი საქმიანობა
		საკუთრება/ ხმის უფლება	საკუთრება/ ხმის უფლება	
შპს „თბილისის ლოგისტიკის ცენტრი“ და მისი შვილობილი კომპანიები				
შპს „თბილისის ლოგისტიკის ცენტრი“	საქართველო	100%	100%	კვების მომსახურება
შპს „ხილისა და ბოსტნეულის ექსპორტის კომპანია“	საქართველო	100%	100%	ხილისა და ბოსტნეულის ექსპორტი
შპს „ქართული პროდუქტი“	საქართველო	100%	100%	ტურიზმის განვითარება
შპს „საქართველოს შავი ზღვის პორტი“	საქართველო	100%	100%	პორტის მშენებლობა და ექსპლუატაცია
შპს „ლაგოდეხის სავაჭრო ცენტრი“	საქართველო	100%	100%	ლაგოდეხის სავაჭრო ცენტრის მშენებლობა და იჯარით გაცემა
შპს „რუხის სავაჭრო ცენტრი“	საქართველო	100%	100%	სავაჭრო ცენტრის მშენებლობა და იჯარით გაცემა
შპს „სტარტაპ საქართველო“	საქართველო	100%	100%	ვენჩურული კაპიტალი
შპს „იმერეთი გრინერი“	საქართველო	100%	100%	სოფლის მეურნეობა/მეურნეობა
შეზღუდული პასუხისმგებლობის პარტნიორობა „Caucasus Clean Energy I“	გაერთიანებული სამეფო	8%	8%	საინვესტიციო ფონდი
შპს „საქართველოს დარგობრივი და რეგიონული განვითარების კომპანია“	საქართველო	100%	100%	საინვესტიციო ფონდი, რომელიც უზრუნველყოფს ინვესტიციებს საქართველოში რეგიონულ განვითარებაში
შპს „ლიკანის რეზიდენცია“	საქართველო	100%	100%	რომანოვების სასახლის განახლება ლიკანში
შპს „გლობალ ბრენდი“	საქართველო	100%	100%	ღვინის ექსპორტი აშშ – ში
შპს „ინფრასტრუქტურული განვითარების საპარტნიორო კომპანია“	საქართველო	100%	100%	ანაკლიის პორტის პროექტში ინვესტიციების უზრუნველყოფა
შპს „წინანდლის მამულები“	საქართველო	-	33.43%	სასტუმრო და სპა კურორტი სოფელ წინანდალში
Gazelle Fund LP	კანადა	29.11%	29.11%	საერთაშორისო საინვესტიციო კომპანია წარმოდგენილი საქართველოში და სომხეთში
შპს „საპარტნიორო ფონდი-მწვანე განვითარება“ და მისი შვილობილი კომპანიები				
შპს „საპარტნიორო ფონდი“ - მწვანე განვითარება	საქართველო	100%	100%	უძრავი ქონების განვითარება
შპს „ჯინო გრინ სიტი კორპორაცია“	საქართველო	49%	49%	უძრავი ქონების განვითარება
შპს „ისტ ვესტ ბრიჯი“ და მისი შვილობილი კომპანიები				

სახელი	რეგისტრაციის და საქმიანობის ქვეყანა	2023	2022	ძირითადი საქმიანობა
		საკუთრება/ ხმის უფლება	საკუთრება/ ხმის უფლება	
შპს „ისტ ვესტ ბრიჯი“	საქართველო	100%	100%	საინვესტიციო ფონდის ფლობა
შპს „Georgian National Construction Fund Company“	საქართველო	49%	49%	არა-აქტიური კომპანია
სს "ნენსკრა ჰიდრო"	საქართველო	7.4%	7.4%	სვანეთში (საქართველო) ჰიდროელექტროსადგური ს განვითარება, მშენებლობა და ექსპლუატაცია
შპს „კსკ კავკასიან სუს ჰერიტიჯ“	საქართველო	49.90%	49.90%	ლორეის ფერმა
სს "ნენსკრა"	საქართველო	100%	100%	ჰიდროელექტროსადგური ს მშენებლობა და ექსპლუატაცია
სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშნალი“	საქართველო	100%	100%	სასტუმროს მშენებლობა და მართვა
შპს „ბორჯომი ლიკანი“	საქართველო	100%	100%	უძრავი ქონების განვითარება
შპს „ნიუ ტექნოლოჯი იმპექს“	საქართველო	10%	10%	არა-აქტიური კომპანია
შპს „Georgian Natural Products“	ბელორუსია	100%	100%	ლვინისა და სასოფლო- სამეურნეო ნაწარმის ექსპორტი
შპს „აღობილი“	საქართველო	49%	-	სასტუმროს მშენებლობა და მართვა
მშვიდობის ფონდი უკეთესი მომავლისთვის (აიიპ)	საქართველო	33.33%	33.33%	საინვესტიციო კომპანია

ფონდის ყველა მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანია და ინვესტირების ობიექტი მეკავშირე საწარმო, ქართულ სააქციო საზოგადოებებს და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებს წარმოადგენენ, მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

2. აღრიცხვის საფუძველი

(a) შესაბამისობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს აღრიცხვის სტანდარტები“) სრულ შესაბამისობაში.

3. სამუშაო და წარდგენის ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტა არის ქართული ლარი („ლარი“), რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს ფონდის და ჯგუფის ყველა მნიშვნელოვანი საწარმოს სამუშაო ვალუტას და შესაბამისად, ვალუტას, რომელშიც წარმოდგენილია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასეულამდე, გარდა სხვაგვარად მითითებული შემთხვევებისა.

4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

ფასს აღრიცხვის სტანდარტების შესაბამისი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს მსჯელობებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობებზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისგან.

შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა მუდმივად ხორციელდება. სააღრიცხვო შეფასებების გადახედვის შედეგები აღიარდება იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მათი გადახედვა და ასევე ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზედაც მათ ექნებათ გავლენა.

ინფორმაცია იმ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებასთან დაკავშირებული კრიტიკული მსჯელობების შესახებ, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, განსაზღვრულია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 8(c) - სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“-ს ძირითადი საშუალებების გაუფასურება.
- შენიშვნა 11 - გაუფასურების დარიცხვის/გაუფასურების აღდგენის მაჩვენებლების არსებობა კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხული ინვესტიციებისთვის.
- შენიშვნა 9(b) - საინვესტიციო ქონება: გადასცა თუ არა ჯგუფმა საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკები და ანაზღაურება გაყიდვისას.

ინფორმაცია იმ დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობების შესახებ, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში არსებითი ცვლილების გამოწვევის მნიშვნელოვან რისკს ატარებენ, მოცემულია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 8(c) - სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“-ს ძირითადი საშუალებების გაუფასურება.
- შენიშვნა 11 - გაუფასურების დარიცხვის/გაუფასურების აღდგენის მაჩვენებლების არსებობა კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხული ინვესტიციებისთვის.

სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

ჯგუფის რამდენიმე სააღრიცხვო პოლიტიკა და განმარტება მოითხოვს ფინანსური და არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრას.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას, ჯგუფი შეძლებისდაგვარად იყენებს ბაზრის დაკვირვებად მონაცემებს. სამართლიანი ღირებულება, შეფასების ტექნიკაში გამოყენებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, იყოფა სამართლიანი ღირებულების იერარქიის შემდეგ დონეებად:

- დონე 1: აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (დაუკორექტირებელი) იდენტური აქტივებისა ან ვალდებულებებისთვის.
- დონე 2: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, გარდა კოტირებული ფასებისა, რომლებიც შეტანილია 1-ელ დონეში, და რომლებიც ემპირიულია პირდაპირ (მაგ. ფასები) ან არაპირდაპირ (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- დონე 3: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნება დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები).

თუ აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების კატეგორიებად დაყოფა შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონის ფარგლებში, მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შეფასება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეს მიეკუთვნება, რომელსაც მიეკუთვნება ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემები, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

ჯგუფი ახდენს სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადასვლის აღიარებას იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რომლის განმავლობაშიც ადგილი ჰქონდა ცვლილებას.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების შეფასების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია შენიშვნაში 18(a) - ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები.

5. შემოსავალი

'000 ლარი	2023	2022
შემოსავალი სტუმარ-მასპინძლობის მომსახურებიდან		
ოთახების გაქირავებიდან მიღებული შემოსავალი	7,517	7,765
საკვების და სასმელის გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი	5,507	5,124
სპა და ჯანმრთელობა	1,074	1,143
სხვა შემოსავალი	119	189
სულ შემოსავალი სტუმარ-მასპინძლობის მომსახურებიდან	14,217	14,221
კომპოზიტური აეროსტრუქტურის ნაწილების გაყიდვები	12,059	10,203
სხვა შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	1,829	1,313
სულ შემოსავალი	28,105	25,737

(a) მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის ჩაშლა

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში, შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ჩაშლილია ძირითადი გეოგრაფიული ბაზრების, შემოსავლის წყაროების და შემოსავლის აღიარების ვადების მიხედვით:

'000 ლარი	შემოსავალი სტუმარ-მასპინძლობის მომსახურებიდან		კომპოზიტური აეროსტრუქტურის ნაწილების გაყიდვები		სხვა შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან		სულ	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
ძირითადი გეოგრაფიული ბაზრები								
ადგილობრივი	14,217	14,221	12,059	10,203	1,307	566	27,583	24,990
უცხოური	-	-	-	-	522	747	522	747
სულ	14,217	14,221	12,059	10,203	1,829	1,313	28,105	25,737

(b) სახელშეკრულებო ნაშთები

მოცემული ცხრილი ასახავს ინფორმაციას მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილ მოთხოვნებზე და სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე.

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
სავაჭრო მოთხოვნები	3,407	-
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	11,560	1,638

სახელშეკრულებო ვალდებულებები ძირითადად დაკავშირებულია მომხმარებლებისგან სტუმარ-მასპინძლობის მომსახურებისთვის ავანსად მიღებულ ანაზღაურებასა და კომპოზიტური აეროსტრუქტურის ნაწილების გაყიდვასთან. 1,638 ათასი ლარის ოდენობით თანხა პერიოდის დასაწყისში აღიარებული სახელშეკრულებო ვალდებულებებში, 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის აღიარებულ იქნა, როგორც შემოსავალი.

(c) შესასრულებელი ვალდებულებები და შემოსავლის აღიარების პოლიტიკები

შემოსავალი ფასდება კლიენტთან გაფორმებულ ხელშეკრულებაში მითითებული ანაზღაურების მიხედვით. ჯგუფი აღიარებს შემოსავალს, მომხმარებლებისთვის საქონელსა და მომსახურებაზე კონტროლის გადაცემის მომენტში.

შემოსავალი სტუმარ-მასპინძლობის მომსახურებიდან

სასტუმროს ოთახების გაქირავებიდან მიღებული შემოსავალი - შემოსავალი აღიარდება დროის განმავლობაში მომსახურების გაწევასთან ერთად. ასაღიარებელი შემოსავლის დასადაგენად დასრულების ეტაპი ფასდება სტუმრების მიერ სასტუმროში გატარებული სრული ღამეების რაოდენობის მიხედვით.

საკვების და სასმელის გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი - შემოსავალი აღიარდება დროის გარკვეულ მომენტში, როდესაც მომხმარებელი ჩაიბარებს საქონელს. კომპანია შემოსავალს აღიარებს მაშინ, როდესაც ის გადასცემს კონტროლს დროის გარკვეულ მომენტში - საქონლის გაყიდვის შემთხვევაში, და გარკვეული დროის განმავლობაში - მომსახურების გაწევის შემთხვევაში, თუმცა მომსახურება დროის არა-არსებითად მოკლე პერიოდში არის გაწეული. შემოსავალი აღიარდება სახელშეკრულებო ანაზღაურების მიხედვით, კლიენტებზე დარიცხული დღგ-ს გამოკლებით.

სპა და ჯანმრთელობა - შემოსავალი აღიარდება დროის განმავლობაში მომსახურების გაწევასთან ერთად. ასაღიარებელი შემოსავლის ოდენობის განსაზღვრისთვის დასრულების ეტაპი ფასდება დასრულებული სამუშაოების მიხედვით, თუმცა მომსახურება დროის არა-არსებითად მოკლე პერიოდში არის გაწეული. შემოსავალი აღიარდება სახელშეკრულებო ანაზღაურების მიხედვით, კლიენტებზე დარიცხული დღგ-ს გამოკლებით.

სხვა შემოსავალი - შემოსავალი აღიარდება დროის განმავლობაში, მომსახურების გაწევასთან ერთად. ასაღიარებელი შემოსავლის ოდენობის განსაზღვრისთვის დასრულების ეტაპი ფასდება დასრულებული სამუშაოების მიხედვით, თუმცა მომსახურება დროის არა-არსებითად მოკლე პერიოდში არის გაწეული. შემოსავალი აღიარდება სახელშეკრულებო ანაზღაურების მიხედვით, კლიენტებზე დარიცხული დღგ-ს გამოკლებით.

კომპოზიტიური აეროსტრუქტურის ნაწილების გაყიდვები - კომპოზიტიური აეროსტრუქტურის ნაწილების გაყიდვებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარდება დროის იმ მომენტში, როდესაც გაყიდვა განხორციელებულია და საქონელზე კონტროლი გადაცემულია. შემოსავალი აღიარდება, როდესაც ჯგუფი დააკმაყოფილებს შესასრულებელ ვალდებულებას, ანუ დროის იმ მომენტში როდესაც კონტროლი საქონელზე გადაეცემა მომხმარებელს - როგორც წესი საქონლის მიწოდებისას.

სხვა შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან - სხვა შემოსავალი აღიარდება დროის იმ მომენტში, როდესაც გაყიდვა განხორციელებულია და საქონელზე კონტროლი გადაცემულია. შემოსავალი აღიარდება დროის იმ მომენტში, როდესაც მყიდველი ჩაიბარებს საქონელს ჯგუფის საწყობში.

6. საოპერაციო ხარჯები

'000 ლარი	2023	2022
მარაგების მოხმარება	8,070	7,303
კომუნალური ხარჯები	2,299	2,286
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	2,118	2,405
პროფესიული მომსახურების საფასური*	801	606
ბანკის საკომისიოები	649	615
უსაფრთხოების ხარჯები	408	263
სასტუმროს დაჯავშნის საფასური	348	361
სამივლინებო ხარჯები	288	167
ტექნიკური მომსახურების ხარჯი	194	124
ტრანსპორტირების ხარჯები	165	135
საოფისე ხარჯი	153	242
დაზღვევის ხარჯები	122	237
კომუნიკაციის საფასური	111	112
მარკეტინგის და სარეკლამო ხარჯი	102	107
სხვა ხარჯები	1,532	2,030
	17,360	16,993

პროფესიული მომსახურების საფასური მოიცავს აუდიტორული მომსახურების საფასურს 335 ათასი ლარის ოდენობით (2022: 152 ათასი ლარი).

7. ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები

'000 ლარი	2023	2022
აღიარებული მოგებაში ან ზარალში		
საკუროსო სხვაობით განპირობებული წმინდა შემოსულობა	2,285	34,637
საპროცენტო შემოსავალი ეფექტური პროცენტის მეთოდის მიხედვით	5,617	5,297
ფინანსური შემოსავალი	7,902	39,934
საპროცენტო ხარჯი ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით	(9,522)	(13,161)
მოდიფიცირებით განპირობებული ზარალი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე	(642)	(1,384)
ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ცვლილებით განპირობებული ზარალი	(530)	-
ფინანსური ხარჯები	(10,694)	(14,545)
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული წმინდა ფინანსური შემოსავალი	(2,792)	25,389

ჯგუფის საპროცენტო განაკვეთის რისკზე დაქვემდებარება და ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის ანალიზი განხილულია მე-18 შენიშვნაში.

8. ძირითადი საშუალებები

'000 ლარი	მიწები, შენობა- ნაგებობები	სარკინიგზო ინფრასტრუქტურა	ელექტროენერგიის მწარმოებელი ერთეული	გაზის და ნავთობის მილსადენები	ნავთობის ჭაბურღილები	ტრანსპორტი, მანქანა- დანადგარები, აღჭურვილობა და სხვა	დაუმთავრებელი მშენებლობა და დაუმონტაჟებელი მოწყობილობები	სულ
თვითღირებულება ან დასაშვები საწყისი ღირებულება								
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს*	826,523	1,028,951	936,099	430,955	29,839	1,160,487	1,537,656	5,950,510
შესყიდვები	1,725	62	1,132	-	-	24,335	57,103	84,357
გასვლები და ჩამოწერები	-	(9,662)	-	(69)	-	(4,641)	(3,580)	(17,952)
შვილობილ კომპანიაზე კონტროლის დაკარგვა	(6,991)	-	-	-	-	(107)	(1,489)	(8,587)
გადაცემები/რეკლასიფიკაცია	1,231	100,817	958	20,092	-	10,980	(134,078)	-
შვილობილ კომპანიაში საკუთრების წილის გასვლა	(745,241)	(1,120,168)	(938,189)	(450,978)	(29,839)	(1,092,698)	(1,451,351)	(5,828,464)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	77,247	-	-	-	-	98,356	4,261	179,864
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	77,247	-	-	-	-	98,356	4,261	179,864
შესყიდვები	70	-	-	-	-	1,179	-	1,249
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	77,317	-	-	-	-	99,535	4,261	181,113
ცვეთა და გაუფასურების ზარალები								
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს*	261,738	676,136	163,834	188,513	28,049	800,825	607,836	2,726,931
წლის ცვეთა	5,692	33,746	42,381	10,463	386	37,081	-	129,749
გასვლები და ჩამოწერები	-	(8,086)	-	(30)	-	(314)	(266)	(8,696)
გაუფასურება	7,377	-	-	-	-	13,464	833	21,674
შვილობილ კომპანიაში საკუთრების წილის გასვლა	(259,953)	(701,796)	(206,215)	(198,946)	(28,435)	(805,461)	(607,570)	(2,808,376)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	14,854	-	-	-	-	45,595	833	61,282
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	14,854	-	-	-	-	45,595	833	61,282
წლის ცვეთა	1,531	-	-	-	-	8,234	-	9,765
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	16,385	-	-	-	-	53,829	833	71,047
საბალანსო ღირებულებები								
2022 წლის 1 იანვარს	564,785	352,815	772,265	242,442	1,790	359,662	929,820	3,223,579
2022 წლის 31 დეკემბერს	62,393	-	-	-	-	52,761	3,428	118,582
2023 წლის 31 დეკემბერს	60,932	-	-	-	-	45,706	3,428	110,066

* 2023 წლის განმავლობაში, ხელმძღვანელობამ მოახდინა რეკლასიფიკაცია ძირითად საშუალებებში, ჯგუფის ძირითადი საშუალებების უკეთესად წარდგენის მიზნით და ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებისთვის მეტად შესაბამისი და სანდო ინფორმაციის უზრუნველსაყოფად. ასევე რეკლასიფიცირდა შესადარისი მაჩვენებლებიც.

(ა) ძირითადი საშუალებების გაუფასურება (სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“)

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ ბასს 36-ის მიხედვით გაანალიზა გაუფასურების მაჩვენებლები (გარე და შიდა) და დაასკვნა, რომ არსებობს გაუფასურებაზე ტესტირების ჩატარების აუცილებლობა, რაც 2022 წლის განმავლობაში საბაზრო ტენდენციებში არსებითი ცვლილებებით არის გამოწვეული. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ ჩაატარა გაუფასურებაზე ტესტირება. ხელმძღვანელობის მიერ ჩატარებული გაუფასურებაზე ტესტირების შედეგად, გაყიდული მოცულობების არსებითი კლების გამო, ჯგუფმა აღიარა 21,674 ათასი ლარის ოდენობით გაუფასურების ზარალი.

ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებისთვის შემდეგი ძირითადი დაშვებები გამოიყენება:

- ფულადი ნაკადები იგეგმება 10 წლის განმავლობაში ფაქტობრივი საოპერაციო შედეგების და ფულადი ნაკადების პროგნოზების და შემდგომ, ტერმინალური ზრდის განაკვეთის მიხედვით.
- მოცულობები პროგნოზირებულია 2023 წლისთვის ბიუჯეტირებული ოდენობების მიხედვით. გაყიდვების მოცულობები 2024 წლიდან 2026 წლამდე ბიზნეს გეგმის შემოსავლის პროგნოზებს შეესაბამება. 2027 წლიდან, შემოსავლის პროგნოზები შეესაბამება „Global Commercial Fleet Growth“-ის დინამიკას, ინფლაციის განაკვეთის საპროგნოზო დინამიკის გათვალისწინებით.
- კაპიტალური დანახარჯები, როგორც ტექნიკური მხარდაჭერისთვის, ასევე გაფართოებისთვის პროგნოზირებულია 2023-2028 პერიოდის ბიზნეს გეგმის მიხედვით. 2029-2033 საპროგნოზო პერიოდში კაპიტალური დანახარჯები ტექნიკური მხარდაჭერისთვის პროგნოზირებული იყო შემოსავლის პროცენტის სახით, 2023-2028 წლების საშუალო თანაფარდობის მიხედვით. ტერმინალური პერიოდისთვის, კაპიტალური დანახარჯები იყო გათვალისწინებული RCN/NUL დონეზე, კორექტირებული აშშ-ს კუმულაციური სამომხმარებლო ფასების ინდექსის (CPI) ინფლაციაზე.
- გადასახადებამდე დისკონტირების 15.27%-იანი განაკვეთი გამოიყენება ინვესტიციის ანაზღაურებადი ღირებულების დასადგენად. დისკონტირების განაკვეთი ასახავს ფულადი ნაკადების მოთხოვნილ ამონაგების განაკვეთს მსგავსი კომპანიების აშშ დოლარში დენომინირებულ ინვესტირებულ კაპიტალზე. გრძელვადიანი ზრდის განაკვეთი ტერმინალური პერიოდისთვის უახლოვდება გრძელვადიანი ინფლაციის პროგნოზს აშშ დოლარისთვის, რომელიც არის 2.12%.

ძირითადი დაშვებები, რომელთა მიმართაც გაუფასურების მაჩვენებლის ანალიზი არის ყველაზე მგრძნობიარე, არის:

- დისკონტირების განაკვეთი – გამოყენებული დისკონტირების განაკვეთის 1%-იანი ზრდა გამოიწვევდა 5,987 ათასი ლარის ოდენობით დამატებით გაუფასურებას. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.
- მოცულობის შემცირება – გამოყენებული გაყიდვების მოცულობების პროგნოზების 5%-იანი შემცირება გამოიწვევდა 10,398 ათასი ლარის ოდენობით დამატებით გაუფასურებას. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.
- ტერმინალური ზრდა - ტერმინალური ზრდის განაკვეთის 1%-იანი შემცირება გამოიწვევდა 2,085 ათასი ლარის ოდენობით დამატებით გაუფასურებას. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ არ არსებობს დამატებითი გაუფასურების ან ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალების აღდგენის მინიშნება.

(b) უზრუნველყოფა

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი საშუალებები (მიწის ნაკვეთები და სხვა ერთეულები), რომელთა საბალანსო ღირებულება შეადგენს 98,397 ათას ლარს (2022: 106,769 ათასი ლარი), დაგირავებულია ადგილობრივი ქართული ბანკებისგან აღებული სესხებისა და კრედიტების უზრუნველყოფის სახით (იხილეთ მე-15 შენიშვნა).

(c) შვილობილ კომპანიაში საკუთრების წილის გასვლა

2022 წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, ფონდის მესაკუთრის შენატანი იქნა შემცირებული სს „საქართველოს რკინიგზის“ (100%-იანი წილი) და სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ (100%-იანი წილი) საკუთრების საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემით. შედეგად, ზემოაღნიშნული გარიგების შედეგად, ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება 3,020,088 ათასი ლარით იქნა შემცირებული.

(d) შვილობილ კომპანიაზე კონტროლის დაკარგვა

2022 წლის აგვისტოში, დაიწყო შპს „იმერეთი გრინერის“ გაკოტრების პროცედურები, რის შემდეგაც ჯგუფმა კონტროლი დაკარგა. შედეგად, ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება 8,587 ათასი ლარით იქნა შემცირებული.

9. საინვესტიციო ქონება

'000 ლარი	2023	2022
ნაშთი 1 იანვარს	64,662	112,816
შესყიდვები	-	864
წლის ცვთა	(83)	(63)
გაუფასურება	-	(25,438)
გადაცემები	-	-
გასვლები	(2,358)	(23,517)
ნაშთი 31 დეკემბრის	62,221	64,662

შესყიდვები 2022 წელს მოიცავს 864 ათასი ლარის სამართლიანი ღირებულების მქონე მიწის ნაკვეთების კაპიტალურ შენატანებს.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, საინვესტიციო ქონებას შეადგენს მიწის ნაკვეთები, შენობები და დაუსრულებელი ქონება, რომელიც განუსაზღვრელი სამომავლო გამოყენებისთვის არის ფლობილი.

(a) საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება შეაფასა. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაციის და შესაფასებელი ქონების მდებარეობასა და კატეგორიაში შეფასების ბოლოდროინდელი გამოცდილების მქონე გარე დამოუკიდებელმა შემფასებლებმა განსაზღვრეს. ხელმძღვანელობამ აღიარა 25,438 ათასი ლარის ოდენობით გაუფასურების ზარალი საინვესტიციო ქონებაზე რომლის საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის აჭარბებდა მათ შესაბამის სამართლიან ღირებულებას.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, შეფასების ტექნიკაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების საფუძველზე, 99,528 ათასი ლარის და 115,850 ათასი ლარის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეფასება მესამე დონის სამართლიან ღირებულებად კლასიფიცირდა.

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია მიწის სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებული შეფასების ტექნიკა, ისევე როგორც მნიშვნელოვანი გამოყენებული არაემპირიული მონაცემები.

ქონება	შეფასების ტექნიკა
საქართველოში მდებარე მიწა და შენობები.	სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა მოხდა მსგავსი ქონებების (მსგავს ადგილმდებარეობაზე და მსგავს ფიზიკურ მდგომარეობაში) გამოცხადებულ მოთხოვნილ ფასებზე დაყრდნობით. მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები უკავშირდება სხვაობებს მიწისა და შენობების მახასიათებლებში, როგორიც არის, ზომა, ადგილმდებარეობა, წვდომა ქონებაზე და მოლაპარაკებების გზით მიღწეული ფასდაკლება, რომლისთვისაც ხელმძღვანელობამ გამოიყენა 0% დან 35%-მდე კორექტირებები დაკვირვებად მოთხოვნილ ფასებზე.

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, დამატებითი გაუფასურების ან ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალის აღდგენის მაჩვენებლები არ ყოფილა გამოვლენილი.

(b) გასვლები

2023 წლის 15 დეკემბრით დათარიღებული ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულების მიხედვით, ჯგუფმა 1,464 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით ანაზღაურების სანაცვლოდ გაყიდა 6 მიწის ნაკვეთი საერთო ფართობით 44,131 კვადრატული მეტრი, რომელიც მდებარეობს თბილისში. გასვლის თარიღისთვის, მიწის საბალანსო ღირებულება 1,547 ათას ლარს შეადგენდა. გარიგების შედეგად მიღებულ იქნა 2,203 ათასი ლარის ოდენობით გასვლით განპირობებული შემოსულობა და 3,750 ათასი ლარის ოდენობით სხვა მოთხოვნების აღიარება.

ამასთანავე, 2023 წლის 15 დეკემბრით დათარიღებული სხვა ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულების მიხედვით, ჯგუფმა 10,602 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით ანაზღაურების სანაცვლოდ გაყიდა 3 მიწის ნაკვეთი საერთო ფართობით 313,334 კვადრატული მეტრი, რომლებიც ასევე მდებარეობს თბილისში. მიუხედავად იმისა, რომ ქონებაზე კანონიერი საკუთრება გადაეცა მყიდველს, საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკები და ანაზღაურება არ ყოფილა გადაცემული ხელშეკრულებაში ასახული გამოყენების შეზღუდვების გამო. აღნიშნული შეზღუდვები ძალაში რჩება, მანამ სანამ ჯგუფი შეთანხმებულ ანაზღაურებას მიიღებს. შედეგად, 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, 4,391 ათასი ლარის ოდენობით საბალანსო ღირებულების მქონე მიწის ნაკვეთები რჩება კლასიფიცირებული ბალანსში საინვესტიციო ქონების სახით და შესაბამისი მოთხოვნა არ ყოფილა აღიარებული.

10. არამატერიალური აქტივები

'000 ლარი	2023	2022
არამატერიალური აქტივები	5,076	8,473
	5,076	8,473

2015 წლის ივლისში, ჯგუფმა გადაუხადა 15,000 ათასი აშშ დოლარი შპს „Elbit Systems – Cyclone“-ს, როგორც ერთჯერადი წინასწარ გადახდილი ლიცენზიის/ნოუ-ჰაუს საკომისიო, როგორც ამას ითვალისწინებს დასრულებული ობიექტის ჩაბარების („Turn-Key“) ხელშეკრულება. ლიცენზია დაკავშირებული შპს „Elbit System – Cyclone“-ის მიერ სამშენებლო და წარმოების ეტაპზე ნოუ-ჰაუს გაზიარებასთან და ამორტიზებულია 10 წლის განმავლობაში მიღებული სარგებლის ასახვის მიზნით.

11. ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

'000 ლარი	2023	2022
ნაშთი 1 იანვარს	20,010	58,880
შენატანები სააქციო კაპიტალში	232	274
ფონდის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებულ ინვესტიციებზე (მოგების გადასახადის გამოკლებით) აღიარებული მოგებაში ან ზარალში	(1,300)	(32,884)
გაუფასურების ზარალი	-	(6,260)
მეკავშირე საწარმოში განხორციელებული ინვესტიციების გასვლა	(7,926)	-
ნაშთი 31 დეკემბერს	11,016	20,010

ჯგუფის არცერთი ინვესტიცია მეკავშირე საწარმოში არ წარმოადგენს საჯარო საწარმოს და შესაბამისად, ისინი არ აქვეყნებენ ფასების კოტირებას.

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული ინვესტიციების მოძრაობა 2023 წლის განმავლობაში. 1(c) შენიშვნაში წარმოდგენილი ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში, რომლებიც არ არის წარმოდგენილი ქვემოაღნიშნულ ცხრილში, წარმოადგენს არა-აქტიურ კომპანიებს, ბიზნეს საქმიანობის გარეშე და ისინი არ ქმნიან არანაირი სახის შემოსავალს.

სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“
 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

‘000 ლარი			ბიზნეს საქმიანობა	ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	შენატანები	ზარალის წილი ინვესტიციებზე მეკავშირე საწარმოებში		ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს
მეკავშირე საწარმოები	საკუთრება 2023	საკუთრება 2022				გასვლები	გასვლები	
სს "ნენსკრა ჰიდრო"	7.4%	7.4%	სვანეთში (საქართველო) ჰიდროელექტროსადგურის განვითარება, მშენებლობა და ექსპლუატაცია	-	-	-	-	-
შპს "წინანდლის მამულები"	0%	33.43%	სასტუმრო და სპა კურორტი სოფელ წინანდალში	8,191	-	(265)	(7,926)	-
Gazelle Fund LP	29.11%	29.11%	საერთაშორისო საინვესტიციო კომპანია წარმოდგენილი საქართველოში	11,096	232	(981)	-	10,347
შპს „Caucasian SUS Heritage“	49.9%	49.9%	ღორების ფერმა	723	-	(54)	-	669
				20,010	232	(1,300)	(7,926)	11,016

მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფი სს „ნენსკრა ჰიდროს“ (საწარმო) ხმის მიცემის უფლების 20%-ზე ნაკლებს ფლობდა, ჯგუფის ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ საწარმოს მმართველ ორგანოზე არსებითი წარმომადგენლობის გამო (საწარმოს საზედამხებდველო საბჭო 6 წევრისგან შედგება, საიდანაც ოთხი K-water-ის მიერ და ორი წევრი ჯგუფის მიერ არის დანიშნული), ჯგუფს ჰქონდა უფლება საწარმოს ფინანსურ და საოპერაციო პოლიტიკების შესახებ გადაწყვეტილებებში მიეღო მონაწილეობა და შესაბამისად, 2023 წლის 31 დეკემბრის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჰქონდა უნარი მოეხდინა არსებითი ზეგავლენა საწარმოზე.

(a) სს „ნენსკრა ჰიდროში“ განხორციელებული ინვესტიციის გაუფასურება

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, ჯგუფი აფასებს, არსებობს თუ არა რაიმე ნიშანი იმისა, რომ სს „ნენსკრა ჰიდროში“ განხორციელებული ინვესტიციის ანაზღაურებადი ღირებულება საბალანსო ღირებულებაზე დაბალია ან ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალი აღდგენას ექვემდებარება.

2022 წლის 12 დეკემბერს, საქართველოს მთავრობამ ოფიციალურად მოსთხოვა სს „ნენსკრა ჰიდროს“ დაახლოებით 13%-ით შეემცირებინა ელექტროენერგიის ტარიფი იმ ტარიფთან შედარებით, რომელიც იყო ყველაზე დიდი და რომელიც ფონდმა გაითვალისწინა საბაზისო მოვლენათა განვითარებისთვის (2015 წლის 31 აგვისტოს დადებულ იმპლემენტაციის ხელშეკრულებაში განსაზღვრულის შესაბამისად (კორექტირებული და გადაანგარიშებული 2017 წელს). ელექტროენერგიის ტარიფის შემცირებამ არსებითი უარყოფითი გავლენა იქონია პროექტის მომგებიანობაზე და ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ ეს უკანასკნელი გაუფასურების ინდიკატორს წარმოადგენდა. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფმა გაუფასურებაზე ტესტირება ჩაატარა. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება დაფუძნებული იყო მის გამოყენების ღირებულებაზე, რაც შეადგენდა უარყოფით 60,845 ათას ლარს (22,500 ათასი აშშ დოლარის ეკვივალენტური), რომელიც განისაზღვრა დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის მიერ გენერირებული მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით. სამართლიან ღირებულებას გამოკლებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გაყიდვის ხარჯები დაახლოებით ნულის ტოლი ოდენობით განისაზღვრა, იმ ფაქტის გათვალისწინებით, რომ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არ არის მოსალოდნელი, რომ არსებული აქტივები (რაც ძირითადად პროექტზე მიკუთვნებად დაუმთავრებელ მშენებლობაზე კაპიტალიზებულ ხარჯებს წარმოადგენს), ცალ-ცალკე ან სხვა გრძელვადიან აქტივებთან ერთად, შექმნის მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს. ის მოვლენები და გარემოებები, რომლებმაც გაუფასურების აღიარება გამოიწვია, ძირითადად ელექტროენერგიის ტარიფის შემცირებას და გენერირების პირველი პერიოდის გადადებას უკავშირდება, როგორც აღნიშნულია „დამატებითი ხელშეკრულების“ პირობებში, რომლებიც 2022 წელს იქნა შეთანხმებული.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებულია შემდეგი ძირითადი დაშვებები:

- ხდება გადასახადების შემდგომი ფულადი ნაკადების პროგნოზირება 54-წლიანი საპროგნოზო პერიოდისთვის და კეთდება დაშვება, რომ ჰესი თავის საქმიანობას 2028 წლის ივლისში დაიწყებს.
- ელექტროენერგიის წარმოების პროგნოზები დაფუძნებული იყო სს „ნენსკრა ჰიდროს“ ტექნიკური მრჩეველის მიერ მომზადებულ ტექნიკურ ანგარიშებზე, რომლებშიც მითითებული იყო ჯამური თვიური წარმოება და ჯამური თვიური ზარალები;
- პროგნოზირებული საწყისი ელექტროენერგიის ტარიფი ტოლი იყო ელექტროენერგიის ახალი ტარიფისა, რომელზეც მოლაპარაკებები წარმოებდა საქართველოს მთავრობასთან 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის (და რომელიც მოგვიანებით, 2023 წლის მაისში, ფორმალურად იქნა შეთანხმებული „დამატებითი ხელშეკრულების“ საშუალებით). გაუფასურების მოდელი ვარაუდობს წლიური ზრდის 3%-იან განაკვეთს, პირველი სრული გენერირების პერიოდიდან 15 წლის განმავლობაში;
- გადასახადების შემდეგ დისკონტირების 8.88%-იანი განაკვეთი გამოიყენება ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულების დასადგენად. დისკონტირების განაკვეთი ასახავს ფულადი ნაკადების მოთხოვნილ ამონაგების განაკვეთს მსგავს მრეწველობაში მოღვაწე კომპანიების ინვესტირებულ კაპიტალზე და აშშ დოლარშია დენომინირებული.

- კაპიტალური დანახარჯები წარმოადგენს დამატებით კაპიტალურ დანახარჯებს 2023-2028 წლებში, ხოლო ტექნიკური მომსახურების კაპიტალური დანახარჯები ხარჯად აღიარდება მთლიანი საპროგნოზო პერიოდის განმავლობაში, და ძირითადი კაპიტალური დანახარჯები კაპიტალიზირდება 2053 წელს. გარდა ამისა, დამატებითი ძირითადი კაპიტალური დანახარჯები ტერმინალურ პერიოდში მიჩნეულია, როგორც ტერმინალური ღირებულების კორექტირება; და
- ტერმინალური ზრდის განაკვეთი 2%-ით შეფასდა.

ძირითადი დაშვებები, რომელთა მიმართაც გაუფასურების ანალიზი არის ყველაზე მგრძნობიარე, არის:

- დისკონტირების განაკვეთი - დისკონტირების განაკვეთის 1.2%-იანი შემცირება, ანაზღაურებადი ღირებულების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულებასთან გათანაბრებას გამოიწვევდა. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.
- ტარიფი - გადახდილი ელექტროენერგიის ტარიფის 22%-იანი ზრდა, ანაზღაურებადი ღირებულების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულებასთან გათანაბრებას გამოიწვევდა. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ გაანალიზა გაუფასურების აღდგენის მაჩვენებლები (გარე და შიდა) და დაასკვნა, რომ არ არსებობს ადრე აღიარებული გაუფასურების აღდგენის ნიშნები.

(b) მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების გასვლა

შპს წინანდლის სავანესა და ჯგუფს შორის 2016 წლის 2 სექტემბერს გაფორმებული საპარტნიორო ხელშეკრულების ("PA") ფარგლებში, კონკრეტული ქოლ და ფუთ ოფციონის უფლებები იქნა მინიჭებული შპს „წინანდლის მამულებში“ არამაკონტროლებელ წილთან დაკავშირებით. ორივე ოფციონის აღსრულების ფასი განსაზღვრულია საპარტნიორო ხელშეკრულებაში, როგორც ჯგუფის ინვესტიცია შპს „წინანდლის მამულების“ კაპიტალში, დამატებული დაგროვილი პროცენტი, მხარეების მიერ შეთანხმებულის შესაბამისად. 2021 წლის 5 ოქტომბერს, საპარტნიორო შეთანხმებაში შევიდა ცვლილება, რომლის მიხედვითაც ფუთ-ოფციონის დაწყების თარიღი ორი წლით გადაიდო, 2025 წლის 31 ივლისამდე.

2023 წლის 19 მაისს, საპარტნიორო ხელშეკრულების პირობების თანახმად, შპს „წინანდლის სავანემ“ შეიძინა შპს „წინანდლის მამულებში“ დარჩენილი არამაკონტროლებელი წილი. ჯგუფმა, რომელიც შპს „წინანდლის მამულებში“ 33.43% -იან წილს ფლობდა, მიიღო 42,383 ლარის ოდენობით ანაზღაურება. გასვლის თარიღისთვის, ინვესტიციის საბალანსო ღირებულება 7,926 ათას ლარს შეადგენდა. გარიგების შედეგად მიღებულ იქნა გასვლით განპირობებული შემოსულობა 34,457 ათასი ლარის ოდენობით, რომელიც აღიარებულ იქნა კონსოლიდირებულ მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში.

12. გადახდილი ავანსები და სხვა მოკლევადიანი აქტივები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
მომწოდებლებისთვის გადახდილი ავანსები	1,782	3,346
სხვა მოთხოვნები*	7,344	1,130
	9,126	4,476

*2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, სხვა მოთხოვნების ნაშთი მოიცავს საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან მიღებულ მოთხოვნას 3,750 ათასი ლარის ოდენობით (შენიშვნა 9(b)).

13. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
საბანკო ნაშთები	32,496	27,474
ვადიანი ანაზრები	35,007	8,060
სულ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	67,503	35,534

ვადიანი ანაზარი წარმოადგენს ვადიან ანაზარს ბანკებში შეძენის თარიღიდან 3 თვეზე მეტი დაფარვის ვადით, მაგრამ რომლებსაც ჯგუფს აქვს ანაზრის გატანის ცალმხრივი უფლება შეტყობინების გაგზავნის საშუალებით, არსებითი ჯარიმების გადახდის ან პროცენტის დაკარგვის გარეშე. შედეგად, აღნიშნული ვადიანი ანაზრების კლასიფიკაცია მოხდა მათი ბუნებიდან გამომდინარე, რაც წარმოადგენს მოთხოვნამდე ანაზარს.

ჯგუფის საპროცენტო განაკვეთის რისკზე დაქვემდებარება და ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის ანალიზი განხილულია მე-18 შენიშვნაში.

14. კაპიტალი

(ა) განთავსებული კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციების მფლობელები უფლებამოსილი არიან მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები და აქვთ ფონდის კრებებზე ერთ აქციაზე ერთი ხმის უფლება.

საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 8 მაისის ბრძანებით, ფონდის სააქციო კაპიტალი განისაზღვრა 100,000,000 ჩვეულებრივი აქციით ნომინალური ღირებულებით 1 ლარი.

2023 წლის 6 აპრილით დათარიღებული აქციონერთა გადაწყვეტილების მიხედვით, ჯგუფის განთავსებული კაპიტალი 250,000 ათასი ლარით განისაზღვრა და გამოცხადდა როგორც „მთლიანად გადახდილი“. ვინაიდან 2022 წლის 31 დეკემბრის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლის ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში „გადახდილი განთავსებული კაპიტალი“ 100,000 ათასი ლარის ოდენობით იყო აღრიცხული და 2023 წლის განმავლობაში არ განხორციელებულა კაპიტალის დამატებითი შენატანები, ჯგუფმა აღიარა 150,000 ათასი ლარის ოდენობით მოთხოვნა აქციონერის მიმართ, 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის.

(ბ) მესაკუთრის შენატანები/(განაწილებები)

2022 წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ, 1,340 ათასი ლარის ღირებულების მქონე მიწის ნაკვეთების შენატანები განახორციელა ფონდის კაპიტალის ზრდის სახით, როგორც „მესაკუთრის შენატანები“. შეტანილი ქონების საბალანსო ღირებულება მისი სამართლიანი ღირებულების ტოლი ოდენობით განისაზღვრა.

2022 წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, ფონდის მესაკუთრის შენატანი იქნა შემცირებული 2,172,206 ათასი ლარით სს „საქართველოს რკინიგზის“ (100%-იანი წილი) და სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ (100%-იანი წილი) საკუთრების საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემით.

ამასთანავე, 2022 წლის განმავლობაში, ხელმძღვანელობამ გარკვეული მიწისა და ქონების საქართველოს მთავრობისთვის დაბრუნება გადაწყვიტა. გადაცემული მიწის ნაკვეთების საბალანსო ღირებულება 23,506 ათას ლარს შეადგენდა. შედეგად, „მესაკუთრის შენატანები“ შემცირებული იქნა ზემოაღნიშნული ოდენობებით.

2023 წლის განმავლობაში, ხელმძღვანელობამ გარკვეული მიწისა და ქონების საქართველოს მთავრობისთვის დაბრუნება გადაწყვიტა. გადაცემული მიწის ნაკვეთების და ქონების საბალანსო ღირებულება 811 ათას ლარს შეადგენდა. შედეგად, „მესაკუთრის შენატანები“ შემცირებული იქნა ზემოაღნიშნული ოდენობით (იხ. შენიშვნა 9).

15. სესხები და კრედიტები

წინამდებარე შენიშვნაში განსაზღვრულია ინფორმაცია ჯგუფის პროცენტური სესხებისა და კრედიტების სახელშეკრულებო პირობების შესახებ, რომლებიც ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით. დამატებითი ინფორმაცია ჯგუფის საპროცენტო განაკვეთის, უცხოური ვალუტისა და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარების შესახებ განხილულია მე-18 შენიშვნაში.

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
გრძელვადიანი ვალდებულებები		
უზრუნველყოფილი სესხები საფინანსო დაწესებულებებიდან	9,421	9,852
	9,421	9,852
მოკლევადიანი ვალდებულებები		
საფინანსო დაწესებულებებიდან უზრუნველყოფილი სესხების მიმდინარე ნაწილი	26,162	32,121
დაკავშირებული მხარისგან არაუზრუნველყოფილი სესხების მიმდინარე ნაწილი	27,715	24,938
	53,877	57,059

(a) სესხის ვადა და დაფარვის გრაფიკი

დაუფარავი სესხების დაფარვის ვადა და პირობები იყო შემდეგი:

'000 ლარი	ვალუტა	ნომინალური		31 დეკემბერი 2023		31 დეკემბერი 2022	
		საპროცენტო	დაფარვის	ნომინალური	საბალანსო	ნომინალური	საბალანსო
		განაკვეთი	წელი	ღირებულება	ღირებულება	ღირებულება	ღირებულება
არაუზრუნველ- ყოფილი სესხები დაკავშირებული მხარეებისგან:							
არაუზრუნველ- ყოფილი სესხები დაკავშირებული მხარეებისგან	აშშ დოლარი	Libor +6.0%	2023	27,715	27,715	24,938	24,938
უზრუნველ-ყოფილი სესხები საფინანსო დაწესებულებებიდან:							
უზრუნველ-ყოფილი სესხი საფინანსო დაწესებულებებიდან (ATC)	აშშ დოლარი	Libor +6.0%	2027	25,403	25,403	31,421	31,421
უზრუნველ-ყოფილი სესხი საფინანსო დაწესებულებებიდან (BLI)	ევრო	5.3%	2034	10,180	10,180	10,552	10,552
სულ პროცენტური ვალდებულებები				63,298	63,298	66,911	66,911

უზრუნველყოფილი სესხებისა და კრედიტების გირაო დეტალურად არის აღწერილი მე-9 შენიშვნაში.

2021 წლის სექტემბერში, ფონდმა მიიღო სესხი 32,000 ათასი ევროს ოდენობით (116,572 ათასი ლარის ეკვივალენტური) საერთაშორისო ბანკისგან „Credit Europe Bank“. სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით, სესხი უნდა ყოფილიყო დაფარული 2023 წლის სექტემბერში.

2022 წლის დეკემბერში, ფონდმა სრულად და წინსწრებით დაფარა სესხი „Credit Europe Bank“-ისგან. ფულადი ნაკადების ვადების ცვლილებამ გამოიწვია 1,384 ათასი ლარის ოდენობით მოდიფიცირებით განპირობებული ზარალი, რომელიც აღიარებულ იქნა კონსოლიდირებულ მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, ფინანსური ხარჯის სახით (იხ. შენიშვნა 7).

სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“-ს („ATC“) საფინანსო დაწესებულებიდან აღებული სესხების დანიშნულება იყო ATC-ს გრძელვადიანი აქტივების შესყიდვის დაფინანსება „Turn-key“ ხელშეკრულების ფარგლებში. ხელშეკრულება საფინანსო დაწესებულებასთან, უწესებს ფინანსურ კოვენანტებს კომპანიას. 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ATC-ს დარღვეული ჰქონდა გარკვეული ფინანსური კოვენანტები. შემდგომი პერიოდის განმავლობაში, ATC არ იყო შესაბამისობაში ხელშეკრულებით განსაზღვრულ ფინანსურ კოვენანტებთან და არ მიუღია უფლებაზე უარის თქმის დოკუმენტი. ATC-ს ხელმძღვანელობა აწარმოებს მოლაპარაკებებს ბანკთან ყველა ფინანსურ კოვენანტზე უფლებაზე უარის თქმასთან დაკავშირებით. ATC გადახდებს ახორციელებდა გრაფიკის შესაბამისად და არ ჰქონია ვადაგადაცილებები. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების თარიღისთვის, ბანკს არ გამოუყენებია დაჩქარებული გადახდის მოთხოვნის უფლება.

(ბ) ვალდებულებების მოძრაობის შეჯერება საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებთან

'000 ლარი	2023	2022
სესხები და კრედიტები 1 იანვარს	66,911	2,521,535
სესხებიდან მიღებული შემოსულობები	-	205,819
სესხების დაფარვა	(6,397)	(267,885)
სულ ცვლილებები საფინანსო ფულადი ნაკადებიდან	(6,397)	(62,066)
შვილობილ კომპანიებზე ან სხვა ბიზნეს საქმიანობებზე კონტროლის დაკარგვის შედეგად წარმოშობილი ცვლილებები	-	(2,010,600)
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილებების გავლენა	(69)	(389,818)
საპროცენტო ხარჯი	6,428	103,415
ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებულ დანახარჯებად		
კაპიტალიზირებული საპროცენტო ხარჯი	-	1,842
გადახდილი პროცენტი	(3,575)	(90,951)
მოდიფიცირებით განპირობებული ზარალი ფინანსურ		
ვალდებულებებზე	-	1,384
დამატებით გადახდილი კაპიტალი	-	(7,830)
სულ ვალდებულებასთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	2,784	(381,958)
სესხები და კრედიტები 31 დეკემბერს	63,298	66,911

16. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	36,044	30,543
მიღებული ავანსები	11,560	1,638
	47,604	32,181

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებული სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკებზე ჯგუფის დაქვემდებარება განხილულია მე-18 შენიშვნაში.

17. მოთხოვნები და ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ

(a) მოთხოვნები ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	56,934	57,770
	56,934	57,770

საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 29 ნოემბრისა და 2022 წლის 7 დეკემბრის გადაწყვეტილების საფუძველზე, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ ფონდისგან შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ დარჩენილი 49.092%-ის შესყიდვა მოეთხოვა. გარდაბნის თბოსადგურში ფონდის წილის შესყიდვის ფასი განისაზღვრა შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ შეფასების ანგარიშის საფუძველზე, რომელიც წილების სამართლიან ღირებულებას წარმოადგენდა. 43,259 ათასი ევროს ღირებულების მქონე 49,092%-იანი წილის შეძენა, სტრუქტურირებული იყო შემდეგნაირად: 17 000 ათასი ევრო, რაც წილის 19,292%-ს შეადგენს, იქნა გადახდილი ნაღდი ანგარიშსწორებით სს „სნგ“-ს მიერ. სს „სნგ“-ს მიერ ფონდზე გაცემული 7,123 ათასი ევროს ოდენობით სესხი იქნა ურთიერთგადაფარული წილების 8.084%-ის ფასთან. „სხვა მოთხოვნაში“ შეტანილი დარჩენილი 19,136 ათასი ევრო, უნდა იქნეს გადახდილი სს „სნგ“-ს მიერ, მის მიერ გარდაბნის თბოსადგურის გაყიდვისას. სხვაობა გარდაბნის თბოსადგურში ფონდის ინვესტიციის საბალანსო ღირებულებასა და ანაზღაურებას შორის 2022 წელს აღიარებულ იქნა 40,190 ათასი ლარის ოდენობით „სხვა საინვესტიციო შემოსავლის“ სახით.

იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია 2023 წლის განმავლობაში არ გაყიდვდა შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ წილების 100%-ს, შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ წილების 21,716% უნდა ყოფილიყო დაბრუნებული სს „საქართველოს განვითარების ფონდისთვის“. სს „სნგ“-მ ვერ შეძლო გარდაბნის თბოსადგურში მისი წილის გაყიდვა 2023 წელს, მაგრამ გარდაბნის თბოსადგურის წილების გადაცემა არ დასრულებულა 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის (იხ. შენიშვნა 17 (b)).

ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის 56,934 ათასი ლარის ოდენობით სხვა მოთხოვნა მიახლოებულია შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ წილების 21.716% - ის სამართლიან ღირებულებასთან. კომპანიამ „გარდაბნის თბოსადგურში“ განხორციელებული ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულება „გარდაბნის თბოსადგურის“ მიერ ფლობილი თბოსადგურის საქმიანობიდან მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების 15.07%-იანი (ლარში) დისკონტირების განაკვეთით დისკონტირებით და მთლიანი ბიზნეს ღირებულების უმცირესობის და ლიკვიდურობის 22.1 %-იანი დისკონტირების განაკვეთით კორექტირების გზით გამოთვალა (ინვესტიციის 21.716%-ის მისაღებად).

შეფასება „შეფასების მე-3 დონეში“ შეტანილი. დისკონტირების განაკვეთის 1%-იანი ზრდა ინვესტიციის 21,716%-ის სამართლიან ღირებულებას 2,908 ათასი ლარით შეამცირებს.

(ბ) ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	53,037	47,738
	53,037	47,738

2022 წლის 29 ნოემბერს, სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ არსებული სესხის პირობები შემდეგნაირად დაკორექტირდა: ვალუტა აშშ დოლარიდან ევროდ შეიცვალა, პროცენტის დარიცხვა იქნა შეჩერებული და მხარეები, სესხის 2023 წელს ფულადი სახსრებით აღდგენაზე შეთანხმდნენ, რომელიც ტოლია სესხის საბალანსო ღირებულების მოდიფიცირების თარიღისთვის, იმ პირობით, რომ 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ფონდი მისი „გარდაბნის თბოსადგურის“ 100%-იანი არაპირდაპირი წილის გაყიდვას შეძლებს (ვარიანტი 1). იმ შემთხვევაში, თუ ფონდი ვერ შეძლებს „გარდაბნის თბოსადგურის“ 2023 წელს გაყიდვას, მაშინ იგი ვალდებული იქნება „გარდაბნის თბოსადგურის“ 21.716%-ი სს „საქართველოს რკინიგზას“ 2023 წლის 31 დეკემბრიდან არაუგვიანეს ერთი თვის ვადაში გადასცეს (ვარიანტი 2).

ზემოაღნიშნული შეფასდა, როგორც სესხის სახელშეკრულებო პირობების არსებითი მოდიფიცირება 2022 წლის განმავლობაში. შედეგად, 2022 წლის 29 ნოემბერს, ფონდმა შეწყვიტა 49,152 ათასი ლარის ოდენობით დაკავშირებული მხარის სესხის აღიარება და აღიარა 46,723 ათასი ლარის ოდენობით ვალდებულება სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ. 2,429 ათასი ლარის ოდენობით სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი სესხის ნაშთსა და აღიარებულ ვალდებულებას შორის პირდაპირ კაპიტალში იქნა აღიარებული.

თავდაპირველი აღიარებისას 2022 წელს, ვალდებულება სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ შეფასდა 46,723 ათასი ლარის ოდენობით სხვა ვალდებულების მიმდინარე ღირებულებასა და 53,187 ათასი ლარის ოდენობით „გარდაბნის თბოსადგურის“ 21.716% -იანი წილის სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

2023 წლის 18 იანვარს, კომპანიამ გააფორმა პირობითი ხელშეკრულება სს „საქართველოს რკინიგზა“-სთან, რომლის მიხედვითაც გარდაბნის თბოსადგურის აქციების 21,716%-ის შესყიდვის ფასი 19,135,693 ევროთი განისაზღვრა. გარდა ამისა, მხარეები შეთანხმდნენ, რომ თავდაპირველი ხელშეკრულების მე-2 ვარიანტის მატერიალიზების შემთხვევაში, გარდაბნის თბოსადგურის აქციების შესყიდვის ფასი უნდა იქნეს გადახდილი შემდეგნაირად:

- ვალდებულება სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ უნდა იქნეს დაკმაყოფილებული იგივე კონტრაქტზე გარდაბნის თბოსადგურის აქციების 21.716% -ის მიწოდებით.
- 1,492,887 ევრო იქნება მიღებული სს „საქართველოს რკინიგზისგან“, „გარდაბნის თბოსადგურის“ აქციების 21,716%-ის სს „საქართველოს რკინიგზისთვის“ გადაცემიდან 5 დღის განმავლობაში.

სნგ-მ ვერ გაყიდა მისი გარდაბნის თბოსადგურის წილი 2023 წელს, შესაბამისად, სს „საქართველოს რკინიგზასთან“ გაფორმებული პირობითი ხელშეკრულების მიხედვით კომპანიამ აღიარა ვალდებულება სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ მისი სამართლიანი ღირებულებით. გარდაბნის თბოსადგურის აქციების გადაცემა არ დასრულებულა 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის (იხ. შენიშვნა 21).

ფონდმა „გარდაბნის თბოსადგურში“ განხორციელებული ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულება „გარდაბნის თბოსადგურის“ მიერ ფლობილი თბოსადგურის საქმიანობიდან მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების 15.07%-იანი (ლარში) (2022 წლის 31 დეკემბერი: 16.55%) დისკონტირების განაკვეთით დისკონტირებით და მთლიანი ბიზნეს ღირებულების უმცირესობის და ლიკვიდურობის 22.1 %-იანი დისკონტირების განაკვეთით კორექტირების გზით შეაფასა (ინვესტიციის 21.716%-ის მისაღებად) (2022 წლის 31 დეკემბერი: 22.1%).

შეფასება „შეფასების მე-3 დონეში“ შეტანილი. მოძრაობა სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულ ფინანსურ აქტივში შეადგენს 530 ათას ლარს 2023 წელს და შეტანილია „ფინანსურ ხარჯებში“. შეფასება შედარებით მგრძნობიარეა დისკონტირების განაკვეთის მიმართ; დისკონტირების განაკვეთის 2%-იანი ზრდა სამართლიანი ღირებულების 5.6 მილიონი ლარით შემცირებას გამოიწვევდა.

18. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა

(a) ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებული ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილი ფასის მიახლოება. თუმცა განუსაზღვრელობების გათვალისწინებით და სუბიექტური მსჯელობის გამოყენებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იქნას ინტერპრეტირებული როგორც რეალიზებადი აქტივების დაუყოვნებლივ გაყიდვაში ან ვალდებულებების გადაცემაში.

ჯგუფმა განსაზღვრა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შეფასების ტექნიკების გამოყენებით. შეფასების ტექნიკის მიზანს წარმოადგენს სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა, რომელიც ასახავს შეფასების თარიღისთვის, ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებულ ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილ ფასს. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა წარმოადგენს დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება ანგარიშდება მომავალი ძირი თანხისა და საპროცენტო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, რომელიც დისკონტირდება საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული საბაზრო საპროცენტო განაკვეთით.

(b) ფინანსური რისკის მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებით ჯგუფი შემდეგი რისკების წინაშე დგას:

- საკრედიტო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 18(c));
- ლიკვიდურობის რისკი (იხილეთ შენიშვნა 18(d));
- საბაზრო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 18(e)).

რისკის მართვის სტრუქტურა

ჯგუფის რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება მის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისთვის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრისთვის და რისკებისა და საზღვრების დაცვის გაკონტროლებისთვის. რისკების მართვის პოლიტიკები და სისტემები რეგულარულად განიხილება ბაზრის პირობებისა და ჯგუფის საქმიანობაში ცვლილებების ასახვის მიზნით. სასწავლო და მართვის სტანდარტების და პროცედურების გამოყენებით ჯგუფის მიზანს წარმოადგენს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემოს შექმნა, რომელშიც ყველა თანამშრომელს გააზრებული ექნება თავისი ფუნქცია და ვალდებულება.

ფონდის და ჯგუფის საწარმოების სამეთვალყურეო საბჭოებს აკისრიათ მთლიანი პასუხისმგებლობა ჯგუფის საწარმოების რისკების მართვის სტრუქტურის დადგენასა და მიმოხილვაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ზედამხედველობას უწევს თუ როგორ ახდენს ხელმძღვანელობა ჯგუფის საწარმოების რისკების მართვის პოლიტიკებთან და პროცედურებთან შესაბამისობის მონიტორინგს და განიხილავს რისკების მართვის სტრუქტურის ადეკვატურობას, ჯგუფის საწარმოების წინაშე მდგარ რისკებთან მიმართებაში.

(c) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური ზარალის რისკს, თუ მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაქტის ვერ დააკმაყოფილებს მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ამგვარი რისკი ძირითადად წარმოიშობება ჯგუფის სავაჭრო მოთხოვნებთან, სასესხო მოთხოვნებთან და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებთან მიმართებაში.

(i) საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარება

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს. მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე საანგარიშგებო თარიღისთვის იყო შემდეგი:

	შენიშვნა	საბალანსო ღირებულება	
		31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
'000 ლარი			
სავაჭრო მოთხოვნები		3,407	-
სხვა მოთხოვნები		7,344	1,130
მოთხოვნა აქციონერის მიმართ		150,000	-
მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	17(a)	56,934	57,770
სასესხო მოთხოვნები		2,338	3,614
მისაღები დივიდენდები		-	2,913
ვადიანი ანაზრები		16,755	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	13	67,503	35,534
		304,281	100,961

(ii) სავაჭრო მოთხოვნები

ჯგუფის დამოკიდებულება საკრედიტო რისკზე უმეტესწილად განპირობებულია მომხმარებლის ინდივიდუალური მახასიათებლებით. თუმცა, ხელმძღვანელობა ასევე ითვალისწინებს ფაქტორებს, რომლებმაც შეიძლება გავლენა იქონიონ ჯგუფის მომხმარებელთა ბაზის საკრედიტო რისკზე, მათ შორის იმ ქვეყნის და ინდუსტრიის დეფოლტის რისკი, რომელშიც ოპერირებენ მომხმარებლები.

საკრედიტო რისკი იმართება კლიენტებისგან ავანსების მოთხოვნის გზით ან კრედიტის გაცემამდე მათი კრედიტუნარიანობის შეფასების გზით, ასევე მოთხოვნების ნაშთების ყოველთვიური მონიტორინგის საშუალებით და ვალის დაუყოვნებელი გადახდის მოთხოვნით, როდესაც ნაშთი თითოეული ინდივიდუალური კონტრაქტისთვის დაწესებულ, გარკვეულ ზღვარს უახლოვდება. როგორც წესი, სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში უზრუნველყოფა არ მოითხოვება.

ჯგუფი ადგენს გაუფასურების რეზერვს, რაც წარმოადგენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისეულ შეფასებას სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფი არ არის დაქვემდებარებული მის სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებულ არსებით საკრედიტო რისკს.

(iii) სასესხო მოთხოვნები

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ჯგუფი არ არის დაქვემდებარებული გაცემულ სესხებთან დაკავშირებულ არსებით საკრედიტო რისკს, რადგან აღნიშნული ინსტრუმენტები არ არის ვადაგადაცილებული 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(iv) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და ვადიანი ანაზრები

ჯგუფი ფლობდა ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს და ვადიან ანაზრებს ძირითადად ბანკებში რეიტინგით B ან უფრო მაღალი, Fitch-ის სარეიტინგო სააგენტოს მიხედვით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალები ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე და ვადიან ანაზრებზე ფასდება 12-თვიანი მოსალოდნელი ზარალის საფუძველზე და ასახავს დაქვემდებარების მოკლე ვადიანობას. ჯგუფი მიიჩნევს, რომ მის ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს და ვადიან ანაზრებს აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი, მისი კონტრაქტების გარე საკრედიტო რეიტინგებზე დაყრდნობით.

(v) მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფი ჰქონდა მოთხოვნა სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ მიმართ. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფონდი არ არის დაქვემდებარებული მოთხოვნასთან დაკავშირებულ არსებით საკრედიტო რისკს. არ არსებობს მინიშნება იმისა, რომ სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ ვერ შეძლებს მისი ვალდებულებების დაკმაყოფილებას, მათი დაფარვის ვადის დადგომისას; ამასთანავე, ჯგუფს აქვს შესაძლებლობა მიიღოს ინვესტიცია „გარდაბნის თბოსადგურში“.

(vi) მოთხოვნა აქციონერის მიმართ

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ფონდს ჰქონდა მოთხოვნა აქციონერის მიმართ 150,000 ათასი ლარის ოდენობით. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფონდი არ არის დაქვემდებარებული მოთხოვნასთან დაკავშირებულ არსებით საკრედიტო რისკს.

(d) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი სირთულეებს შეხვდება იმ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესრულებაში, რომლებიც დაკმაყოფილებულია ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდების გზით. ჯგუფის პოლიტიკა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით, მდგომარეობს იმის უზრუნველყოფაში, რომ ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების დასაკმაყოფილებლად მათი დაფარვის ვადის დადგომისას, როგორც ჩვეულებრივ, ასევე კრიზისულ გარემოებებში მიუღებელი ზარალის გაწევის ან ჯგუფის რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე. ჯგუფის ლიკვიდურობის მართვა ასევე მოიცავს სესხების ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული კოვენანტების მონიტორინგს.

ლიკვიდურობის რისკზე დაქვემდებარება

ქვემოთ მოცემულია ფინანსური ვალდებულებების ნარჩენი სახელშეკრულებო დაფარვის ვადები საანგარიშგებო თარიღისთვის, სავარაუდო საპროცენტო გადახდების ჩათვლით და ურთიერთგადაფარვის ხელშეკრულებების გავლენის გამოკლებით: არ არის მოსალოდნელი, რომ დაფარვის ვადების ანალიზში შესულ ფულად ნაკადებს ადგილი ექნებათ არსებითად ადრე, ან არსებითად განსხვავებული ოდენობებით.

31 დეკემბერი 2023

'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სულ	0-12 თვემდე	1-5 წლამდე	5 წელზე მეტი
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები და კრედიტები*	63,298	70,722	9,660	54,107	6,955
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	53,037	53,037	53,037	-	-
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	36,044	36,044	36,044	-	-
	152,379	159,803	98,741	54,107	6,955

31 დეკემბერი 2022

'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სულ	0-12 თვემდე	1-5 წლამდე	5 წელზე მეტ
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები და კრედიტები*	66,911	81,791	39,186	34,638	7,967
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	47,738	50,889	-	50,889	-
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	30,543	30,543	30,543	-	-
	145,192	163,223	69,729	85,527	7,967

* ჯგუფს აქვს უზრუნველყოფილი სესხები საფინანსო დაწესებულებებისგან, რომელთან მიმართებაშიც მან დაარღვია ფინანსური და არაფინანსური კოვენანტები 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, რაც სესხის მოკლევადიან ვალდებულებად რეკლასიფიკაციას იწვევს. თუმცა, იმის გათვალისწინებით, რომ ჯგუფი გამსესხებლისგან უფლებაზე უარის თქმის წერილის მოპოვების პროცესშია, ხელმძღვანელობა მოელის, რომ სესხის დაფარვა სახელშეკრულებო გრაფიკის მიხედვით განხორციელდება.

(e) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომ საბაზრო ფასების ისეთი ცვლილება, როგორიც არის ვალუტის გაცვლითი კურსები, საპროცენტო განაკვეთები და აქციის ფასები იმოქმედებს ჯგუფის შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის ღირებულებაზე. საბაზრო რისკის მართვის მიზანს წარმოადგენს საბაზრო რისკებზე დამოკიდებულების მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, ამონაგების ოპტიმიზაციის პროცესში.

(i) სავალუტო რისკი

ჯგუფი ექვემდებარება სავალუტო რისკს იმდენად, რამდენადაც არსებობს შეუსაბამობა იმ ვალუტებს შორის, რომლებშიც დენომინირებულია გაყიდვები, შესყიდვები და კრედიტები და ჯგუფის საწარმოების შესაბამის სამუშაო ვალუტას შორის. ჯგუფის ყველა მნიშვნელოვანი საწარმოს სამუშაო ვალუტა არის ქართული ლარი. ვალუტები, რომლებშიც ძირითადად დენომინირებულია და დაკმაყოფილებულია ეს ოპერაციები არის აშშ დოლარი და ევრო.

სავალუტო რისკზე დაქვემდებარება

ჯგუფის დამოკიდებულება სავალუტო რისკზე იყო შემდეგი:

'000 ლარი	აშშ დოლარში დენომინირებული 2023	ევროში დენომინირებული 2023	აშშ დოლარში დენომინირებული 2022	ევროში დენომინირებულ ი 2022
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	31,224	546	1,997	666
ვადიანი ანაზრები	13,555	-	-	-
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	3,136	3,750	-	-
მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	-	56,934	-	57,770
სასესხო მოთხოვნები	2,338	-	3,614	-
სესხები და კრედიტები	(53,118)	(10,180)	(56,359)	(10,552)
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	-	(53,037)	-	(47,738)
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(32,698)	-	(27,323)	-
წმინდა დაქვემდებარება	(35,563)	(1,987)	(78,071)	146

წლის განმავლობაში გამოიყენებოდა შემდეგი მნიშვნელოვანი გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო კურსი		საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სპოტ-კურსი	
	2023	2022	2023	2022
1 აშშ დოლარი	2.6279	2.9156	2.6894	2.7020
1 ევრო	2.8416	3.0792	2.9753	2.8844

მგრძნობელობის ანალიზი

ლარის კურსის გონივრული შესაძლო შესუსტება, ქვემოთ მითითებულის შესაბამისად, ყველა სხვა ვალუტასთან მიმართებაში 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იმოქმედებდა უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაზე და ასევე იმოქმედებდა მოგებაზე ან ზარალზე ქვემოთ ნაჩვენები ოდენობებით. ვალუტის მოძრაობას არ ექნებოდა პირდაპირი გავლენა სხვა სრულ შემოსავალზე ან კაპიტალზე. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება და გამორიცხავს საპროგნოზო გაყიდვების და შესყიდვების ნებისმიერ გავლენას.

'000 ლარი	მოგება ან ზარალი
31 დეკემბერი 2023	
აშშ დოლარი (10%-იანი შესუსტება)	(3,556)
ევრო (10%-იანი შესუსტება)	(199)

'000 ლარი	მოგება ან ზარალი
31 დეკემბერი 2022	
აშშ დოლარი (10%-იანი შესუსტება)	(7,807)
ევრო (10%-იანი შესუსტება)	15

ლარის გამყარებას ზემოთ მითითებულ ვალუტებთან მიმართებაში 31 დეკემბრის მდგომარეობით ექნებოდა იგივე, მაგრამ საპირისპირო გავლენა ზემოთ მითითებულ ვალუტებზე მითითებული ოდენობებით, იმის გათვალისწინებით, რომ ყველა სხვა ცვლადი რჩება უცვლელი.

(ii) საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება, პირველ რიგში, მოქმედებს სესხებსა და კრედიტებზე მათი სამართლიანი ღირებულების (ფიქსირებულგანაკვეთიანი სესხი) ან მომავალი ფულადი ნაკადების (ცვლადგანაკვეთიანი სესხი) ცვლილების გზით. ხელმძღვანელობას არ აქვს ფორმალური პოლიტიკა იმის განსასაზღვრად, თუ რამდენად უნდა იყოს ჯგუფი დამოკიდებული ფიქსირებულ ან ცვლად განაკვეთებზე. თუმცა, ახალი სესხის და კრედიტების აღების დროს გადაწყვეტილების მიღებისას ჯგუფის საწარმოების მმართველი გუნდი ხელმძღვანელობს საკუთარი მოსაზრებით სესხის მოსალოდნელი სარგებლობის პერიოდის დასრულებამდე რომელი საპროცენტო განაკვეთი უფრო მომგებიანი იქნება ჯგუფისთვის - ფიქსირებული თუ ცვალეზადი.

საპროცენტო განაკვეთის რისკზე დაქვემდებარება

საანგარიშგებო თარიღისთვის ჯგუფის პროცენტო ფინანსური ინსტრუმენტების საპროცენტო განაკვეთის შემადგენლობა იყო შემდეგი:

'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2023	2022
ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები	(53,118)	(56,359)
ფინანსური ვალდებულებები	(53,118)	(56,359)

ფულადი ნაკადების მგრძნობელობის ანალიზი ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტებისთვის

100 საბაზისო პუნქტიანი გონივრული შესაძლო ცვლილება საპროცენტო განაკვეთებში საანგარიშგებო თარიღისთვის გაზრდიდა/(შემცირებდა) კაპიტალს და მოგებას ან ზარალს (გადასახადების გამოკლებით) ქვემოთ წარმოდგენილი ოდენობით. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ, უცხოური ვალუტის კურსები, უცვლელი დარჩება.

	მოგება ან ზარალი	
	100 საბაზისო პუნქტით ზრდა	100 საბაზისო პუნქტით შემცირება
’000 ლარი		
2023		
ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები	(531)	531
ფულადი ნაკადების მგრძნობელობა	(531)	531
2022		
ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები	(564)	564
ფულადი ნაკადების მგრძნობელობა	(564)	564

(f) კაპიტალის მართვა

კაპიტალის მართვის პროცესში ჯგუფის მიზანს წარმოადგენს ჯგუფის მიერ ფუნქციონირებადობის პრინციპის მიხედვით საქმიანობის გაგრძელების უნარის ხელშეწყობა, აქციონერისთვის ამონაგების და სხვა დაინტერესებული პირებისთვის სარგებლის უზრუნველყოფის მიზნით, ასევე კაპიტალის ღირებულების შესამცირებლად, ოპტიმალური კაპიტალური სტრუქტურის შენარჩუნება.

ჯგუფი თავის კაპიტალის სტრუქტურას მართავს და მასში შეაქვს კორექტირებები ეკონომიკურ პირობებში ცვლილებების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლოა შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს, გამოუშვას ახალი აქციები ან გაყიდოს აქტივები.

სამეთვალყურეო საბჭოს პოლიტიკა მოიცავს ძლიერი კაპიტალის ბაზის შენარჩუნებას ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას ინვესტორის, კრედიტორის და ბაზრის ნდობა და შენარჩუნებულ იქნას ბიზნესის მომავალი განვითარება.

ჯგუფის ვალის კაპიტალთან თანაფარდობა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს იყო შემდეგი:

’000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
სულ ვალდებულებები	164,565	146,920
გამოკლებული: ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(67,503)	(35,534)
გამოკლებული: ვადიანი ანაზრები	(16,755)	-
წმინდა ვალი	80,307	111,386
სულ კაპიტალი	353,425	189,067
ვალის კაპიტალთან თანაფარდობა	0.23	0.59

წლის განმავლობაში ადგილი არ ჰქონია კაპიტალის მართვაში ჯგუფის მიდგომის ცვლილებას.

არც ფონდი და არც მისი შვილობილი კომპანიები არ არიან დაქვემდებარებული გარედან დაკისრებულ კაპიტალის მოთხოვნებს.

19. მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები

სს „საქართველოს რკინიგზა“ დაარსდა 1998 წლის დეკემბერში საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანება #929-ის მიხედვით, როგორც სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საწარმო, რომელიც საქართველოში სარკინიგზო ტრანსპორტირებას უზრუნველყოფს. სს „საქართველოს რკინიგზის“ ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს სარკინიგზო სისტემის ფუნქციონირების უზრუნველყოფა მთელი ქვეყნის მასშტაბით, ტვირთის გადაზიდვის და მგზავრთა გადაყვანის მომსახურებების უზრუნველყოფის, სარკინიგზო ინფრასტრუქტურის ტექნიკური უზრუნველყოფის და განვითარების მომსახურების და საქართველოში სარკინიგზო ხაზების მშენებლობის ჩათვლით.

2022 წლის 29 ნოემბერს, საქართველოს მთავრობამ შეამცირა ფონდის კაპიტალი სს „საქართველოს რკინიგზაში“ მისი 100%-იანი საკუთრების წილის საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემით, რამაც მესაკუთრის შენატანის შემცირება გამოიწვია, იხილეთ შენიშვნა 14 (b).

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ დაფუძნებულია, როგორც 100%-ით სახელმწიფო მფლობელობაში არსებული საწარმო საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს 2006 წლის 21 მარტის ბრძანების საფუძველზე, საქართველოს სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული სამი კომპანიის საფუძველზე: სს „საქართველოს საერთაშორისო ნავთობის კორპორაცია“, სს „საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაცია“ და სს „თელეთის ნავთობის კომპანია“. სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს ბუნებრივი აირის იმპორტი და რეალიზაცია, გაზისა და ნავთობის მილსადენების იჯარა, ნავთობისა და გაზის ძიება და მოპოვება საქართველოს ტერიტორიაზე. 2006 წლის დეკემბერში, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ საპრეზიდენტო დადგენილება №736-ით მიენიჭა „ეროვნული ნავთობის კომპანიის“ სტატუსი და ის მოქმედებს საქართველოს სახელმწიფოს სახელით, იღებს და ყიდის მოპოვებული ნავთობის სახელმწიფოს წილს და საქართველოს ტერიტორიაზე კონტრაქტორების მიერ ნავთობისა და ბუნებრივი აირის შესახებ საქართველოს კანონის და სახელმწიფოსა და კონტრაქტორებს შორის გაფორმებული პროდუქციის წილობრივი განაწილების ხელშეკრულებების შესაბამისად წარმოებულ ბუნებრივ აირს.

2022 წლის 25 აგვისტოს, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციამ“ გამოაცხადა 48,148 ათასი ლარის ოდენობით დივიდენდები ფონდზე. 2022 წლის 16 დეკემბერს, საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილების მიხედვით, მისაღები დივიდენდები კონვერტირებული იქნა სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ კაპიტალში, იხ. შენიშვნა 6.

2022 წლის 29 ნოემბერს, საქართველოს მთავრობამ შეამცირა ფონდის კაპიტალი სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციაში“ მისი 100%-იანი საკუთრების წილის საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემით, რამაც მესაკუთრის შენატანის შემცირება გამოიწვია, იხილეთ შენიშვნა 14 (b).

შპს „გარდაბნის თბოსადგური“ - 2013 წლის ოქტომბერში, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციამ“ და ფონდმა დააფუძნეს ახალი შვილობილი კომპანია შპს „გარდაბნის თბოსადგური“ 51%-იანი და 49%-იანი საკუთრების წილით, შესაბამისად. სააქციო კაპიტალი 100,000 ათასი აშშ დოლარით განისაზღვრა. შვილობილი კომპანია გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის (CCPP) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის მიზნით დაარსდა. სამშენებლო სამუშაოები 2015 წლის ივლისში დასრულდა. გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურმა შემოსავლის გამომუშავება 2015 წლის სექტემბრიდან დაიწყო.

საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 29 ნოემბრისა და 2022 წლის 7 დეკემბრის გადაწყვეტილების საფუძველზე, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ ფონდისგან შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ დარჩენილი 49.092%-ის შესყიდვა მოეთხოვა. გარდაბნის თბოსადგურში ფონდის წილის შესყიდვის ფასი განისაზღვრა შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ შეფასების ანგარიშის საფუძველზე, რომელიც წილების სამართლიან ღირებულებას წარმოადგენდა. 43,259 ათასი ევროს ღირებულების მქონე 49,092%-იანი წილის შეძენა, სტრუქტურირებული იყო

შემდეგნაირად: 17 000 ათასი ევრო, რაც წილის 19,292%-ს შეადგენს, იქნა გადახდილი ნაღდი ანგარიშსწორებით სს „სნგ“-ს მიერ. სს „სნგ“-ს მიერ ფონდზე გაცემული 7,123 ათასი ევროს ოდენობით სესხი იქნა ურთიერთგადაფარული წილების 8.084%-ის ფასთან. „სხვა მოთხოვნაში“ შეტანილი დარჩენილი 19,136 ათასი ევრო, უნდა იქნეს გადახდილი სს „სნგ“-ს მიერ, მის მიერ გარდაბნის თბოსადგურის გაყიდვისას. სხვაობა გარდაბნის თბოსადგურში ფონდის ინვესტიციის საბალანსო ღირებულებასა და ანაზღაურებას შორის აღიარებულ იქნა „სხვა საინვესტიციო შემოსავლის“ სახით.

იმ შემთხვევაში თუ შპს „გარდაბნის თბოსადგური“ არ გაიყიდება 2023 წლის განმავლობაში, სს „სნგ“-მ უნდა დაუბრუნოს შპს „გარდაბნის თბოსადგურში“ არსებული წილების 21.716% -ი ფონდს დაუფარავი ოდენობის დასაფარად.

სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“ დაარსდა საქართველოში, 2015 წლის მარტში, სს „საპარტნიორო ფონდის“, შპს „პროექტის“ (ჯგუფის 100%-იანი მესაკუთრე) და შპს „Elbit Systems - Cyclone“-ის მიერ, 33.33%-იანი, 33.33%-იანი და 33.34%-იანი წილობრივი მონაწილეობით, შესაბამისად. მხარეები შეთანხმდნენ შეიღობილი კომპანიის დარეგისტრირებაზე 60,000 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით ავტორიზებული სააქციო კაპიტალით.

აქციონერთა ხელშეკრულების თანახმად, კონკრეტული გადაწყვეტილებებისთვის საჭიროა ერთპიროვნული შეთანხმება. ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ ჯგუფი აკონტროლებს შეიღობილ კომპანიას, რადგან ის ექვემდებარება (აქვს უფლება) ცვალებად ამონაგებს შეიღობილ კომპანიაში მისი ჩართულობიდან და მას შესწევს უნარი გავლენა იქონიოს ამგვარ ამონაგებზე, შეიღობილ კომპანიაზე მისი უფლებამოსილების გამოყენების გზით. დასკვნა ეფუძნება საკუთრების წილის პროცენტულ მაჩვენებელს და შეიღობილი კომპანიის აქციონერთა ხელშეკრულებაში განსაზღვრული გადაწყვეტილებების მნიშვნელობას, რომლებისთვისაც მხოლოდ ხმების უმრავლესობა მოითხოვება.

შეიღობილი კომპანია შეიქმნა კომერციული (სამოქალაქო) ბაზრისთვის კომპოზიციური აერო-სტრუქტურის პროდუქტების შემუშავებაში, წარმოებაში, გაყიდვასა და მხარდაჭერაში ჩართულობის მიზნით.

სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალ (“BLI”)“ - 2018 წლის ივნისში, ჯგუფმა შეიძინა შპს „KMG Service Georgia“-ს 100%-იანი წილი. ამ უკანასკნელს ჰქონდა წილი სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალ“-ში. სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალ“ დაარსდა სს „საპარტნიორო ფონდის“ და „KMG Group“-ის მიერ (წარმოდგენილი „Kazmunaygas Service LLP“-სა და შპს „KMG Service Georgia“-ს მიერ), ლიკანის კურორტზე მაღალი კლასის სასტუმროს მშენებლობის მიზნით სასტუმრო 2015 წელს გაიხსნა. შესყიდვამდე, ჯგუფი სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალ“-ის 50%-ს ფლობდა.

20. პირობითი ვალდებულებები

(a) დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების პროცესშია და მსოფლიოს სხვა ნაწილებში მოქმედი სადაზღვევო დაცვის მრავალი ფორმა ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის. ჯგუფს არ აქვს სრული სადაზღვევო ანაზღაურება მისი საწარმოო მოწყობილობების, ბიზნესის გამართულად მუშაობის, ან მესამე პირის ვალდებულებებზე ქონებასთან ან გარემოს დაზიანებასთან მიმართებაში, რომელიც წარმოიშვება ჯგუფის ქონებასთან ან მის ოპერაციებთან დაკავშირებული უბედური შემთხვევებიდან. სანამ ჯგუფი არ მოიპოვებს ადეკვატურ სადაზღვევო დაფარვას, იარსებებს რისკი, რომ ზარალს ან კონკრეტული აქტივების განადგურებას ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ჯგუფის ოპერაციებზე და ფინანსურ პოზიციაზე.

(b) სასამართლო დავა

ბიზნესის ჩვეულებრივი მიმდინარეობისას, ფონდი დაქვემდებარებულია სარჩელებსა და საჩივრებს. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ ვალდებულების მაქსიმალური ოდენობა, რაც კი შეიძლება წარმოიშვას ასეთი სამართლებრივი ქმედებების ან საჩივრების შედეგად, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, არ იქონიებს მნიშვნელოვან უარყოფით გავლენას ფინანსურ ან მომავალ საოპერაციო შედეგებზე.

(c) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ახასიათებს ხშირი საკანონმდებლო, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ცვლილებები, რომლებიც ზოგჯერ გაურკვეველი და ურთიერთგამომრიცხავია და ერთმანეთისაგან განსხვავებული ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს არ შეუძლია დააკისროს რაიმე დამატებითი საგადასახადო ვალდებულება, ჯარიმა ან საურავი, თუ სამართალდარღვევიდან გასულია სამი წელი.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. ამასთან, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს „ჯგუფისეული“ ინტერპრეტაციისაგან და თუ საგადასახადო ორგანომ შეძლო საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირება, მაშინ აღნიშნულმა გარემოებამ შეიძლება არსებითი გავლენა მოახდინოს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(d) ეკოლოგიური საკითხები

საქართველოში ეკოლოგიური რეგულაციების ძალაში შესვლა განვითარების პროცესშია და სამთავრობო უწყებების აღსრულების პოზიცია მუდმივად გადაიხედება. „ჯგუფი“ პერიოდულად აფასებს ეკოლოგიური რეგულაციების ფარგლებში მის ვალდებულებებს. ვალდებულებები განსაზღვრისთანავე აღიარდება. შეუძლებელია იმ პოტენციური ვალდებულებების შეფასება, რომლებსაც შესაძლოა ადგილი ჰქონდეთ არსებულ რეგულაციებში, სამოქალაქო სამართალწარმოებაში ან კანონმდებლობაში ცვლილებების განხორციელებით, თუმცა მათ შესაძლოა არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდეთ. მოქმედი კანონმდებლობის ფარგლებში აღსრულების მოცემულ ვითარებაში, ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ არ არსებობს გარემოსთვის ზიანის მიყენებასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი ვალდებულებები.

21. დაკავშირებული მხარეები

(a) მშობელი კომპანია და საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი იმყოფება საქართველოს მთავრობის 100%-იან საკუთრებაში.

(b) ოპერაციები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან

(i) უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობამ წლის განმავლობაში მიიღო შემდეგი ანაზღაურება, რომელიც შესულია ხელფასების და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოების კატეგორიაში.

'000 ლარი	2023	2022
ხელფასები და ბონუსები	1,818	6,178

(c) ოპერაციები მთავრობასთან დაკავშირებულ ორგანიზაციებთან

ჯგუფი აწარმოებს ყოველდღიურ ოპერაციებს რიგ საწარმოებთან, რომლებიც კონტროლდება, ერთობლივად კონტროლდება ან არის საქართველოს მთავრობის მნიშვნელოვანი გავლენის ქვეშ. ჯგუფმა აირჩია ბასს 24-ის, „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნების“ გამოთქმის გამოყენება, რომელიც იძლევა დაკავშირებული მხარის შესახებ ინფორმაციის შემცირებული სახით წარდგენის ნებართვას, მთავრობასთან დაკავშირებულ საწარმოებთან განხორციელებულ ოპერაციებთან დაკავშირებით.

მნიშვნელოვანი ოპერაციები საქართველოს მთავრობის კონტროლის ან მისი მნიშვნელოვანი გავლენის ქვეშ მყოფ საწარმოებთან და ამგვარი ოპერაციების ნაშთები განხილულია ქვემოთ. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ყველა სხვა შემოსავლისა და ხარჯების აგრეგირებული ოდენობები და მთავრობასთან დაკავშირებული საწარმოების დაკავშირებული ნაშთები საანგარიშგებო თარიღებისთვის არ არის არსებითი. გარიგებები აქციონერთან წარმოდგენილია შენიშვნაში 17.

(i) შემოსავალი

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბრის	
	2023	2022	2023	2022
სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებადი საწარმოები:				
მილსადენების იჯარა (შეწყვეტილი ოპერაციები)	-	42,550	-	-
შემოსავალი გაზის გაყიდვიდან (შეწყვეტილი ოპერაციები)	-	13,364	-	-
შემოსავალი ელექტროენერგიის გამომუშავებიდან (შეწყვეტილი ოპერაციები)	-	248,228	-	-
არამაკონტროლებელი წილი: კომპოზიტური აეროსტრუქტურის ნაწილების გაყიდვები	12,059	10,203	3,136	-

(ii) ხარჯები

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბრის	
	2023	2022	2023	2022
სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებადი საწარმოები:				
გაზის ტრანსპორტირება (შეწყვეტილი ოპერაციები)	-	9,069	-	-
არამაკონტროლებელი წილი: კომპოზიტური მასალები	6,086	5,075	36,078	15,255

(iii) სესხები

'000 ლარი	საპროცენტო შემოსავალი/ხარჯი		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბრის	
	2023	2022	2023	2022
სესხები და კრედიტები:				
არამაკონტროლებელი წილი	2,835	2,254	27,715	24,938

დაკავშირებული მხარეებისგან აღებული სესხების საპროცენტო განაკვეთები და დაფარვის ვადები წარმოდგენილია შენიშვნაში 15 (a).

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბრის	
	2023	2022	2023	2022
მოთხოვნები ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ:				

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბერს	
	2023	2022	2023	2022
სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებული საწარმოები	-	-	56,934	57,770
ვალდებულებები ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ:				
სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებული საწარმოები	-	-	53,037	47,738

2023 წელს, 3,097 ათასი ლარის ოდენობით საპროცენტო ხარჯი და 530 ათასი ლარის ოდენობით ზარალი გადაფასებიდან აღიარდა მოგებასა ან ზარალში, ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ არსებული ვალდებულების სახით (იხ. შენიშვნა 17(b)).

აქციონერთან ოპერაციებისთვის იხილეთ შენიშვნა 14.

22. შეწყვეტილი საქმიანობა

საქართველოს მთავრობის მიერ 2022 წლის 29 ნოემბერს გამოშვებული გადაწყვეტილების მიხედვით, საქართველოს მთავრობამ შეამცირა ჯგუფის კაპიტალი სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციაში“ და სს „საქართველოს რკინიგზაში“ მისი 100%-იანი საკუთრების წილის საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემის გზით.

ზემოაღნიშნული შვილობილი კომპანიები არ ყოფილა კლასიფიცირებული, როგორც „გასაყიდად ფლობილი“ ან როგორც „შეწყვეტილი ოპერაცია“. შესაძარისი კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება ხელახლა არის წარმოდგენილი შეწყვეტილი ოპერაციების უწყვეტი ოპერაციებისგან განცალკევებით წარდგენის მიზნით.

(a) შეწყვეტილი საოპერაციო საქმიანობის შედეგები

'000 ლარი	2022
შემოსავალი	1,875,739
გარე შემოსავალი	1,875,739
ხარჯები	(1,664,547)
გარე ხარჯი	(1,664,547)
სხვა შემოსავალი	19,423
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები	230,615
წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯები)	313,386
შიდა-ჯგუფური შემოსავლის/(ხარჯის) ელიმინირება	4,785
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგრამდე	548,786
მოგების გადასახადის ხარჯი	(644)
შეწყვეტილი ოპერაციებიდან მიღებული მოგება, გადასახადების გამოკლებით	548,142

(ბ) შეწყვეტილი საოპერაციო საქმიანობებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები

'000 ლარი	2022
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები	268,848
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები	(100,406)
საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები	38,075
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე	(10,385)
წმინდა ფულადი ნაკადები წლის განმავლობაში	196,132

(ც) გასვლის გავლენა ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობაზე

'000 ლარი	2022
ძირითადი საშუალებები	(3,020,088)
გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები	(186,470)
სხვა მოთხოვნა	(46,481)
ფინანსური იჯარის მოთხოვნა	(85,935)
სასესხო მოთხოვნა	(184)
სავაჭრო მოთხოვნები	(512,918)
ძიების და შეფასების აქტივი	(10,836)
სხვა გრძელვადიანი აქტივები	(2,301)
მარაგები	(50,045)
გადახდილი ავანსები და სხვა მოკლევადიანი აქტივები	(161,447)
მოკლევადიანი საგადასახადო აქტივები	(8,303)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(359,285)
სესხები და კრედიტები	1,999,707
საქართველოს მთავრობისგან მიღებული ავანსები	46,594
სხვა გრძელვადიანი ვალდებულებები	30,242
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	438,878
ვალდებულებები საქართველოს მთავრობის მიმართ	4,712
ანარიცხები	16,218
წმინდა აქტივები და ვალდებულებები	(1,907,942)
 გასული ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	 (359,285)
წმინდა ფულადი ნაკადების გადინება	(359,285)

23. შემდგომი მოვლენები

2024 წლის 29 თებერვალს, შპს „საქართველოს ინდუსტრიული და რეგიონალური განვითარების კომპანია“ შეიტანა განაცხადი ლიკვიდაციაზე და პროცესი ჯერ კიდევ მიმდინარეობს.

2024 წლის 1 თებერვალს, „გარდაბნის თბოსადგურის“ წილები (21,716%) გადაეცა სს „საქართველოს რკინიგზას“, „მოთხოვნები ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ“ დაკმაყოფილების სახით (იხ. ასევე შენიშვნა 17).

2024 წლის 23 სექტემბერს, სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“-ს სამეთვალყურეო საბჭომ დაასკვნა, რომ შპს „Elbit Systems – Cyclone“-ისგან აღებული სესხების დაფარვის ვადა უნდა იქნეს გახანგრძლივებული საქართველოს კომერციული ბანკის მიმართ სესხების დაფარვამდე, მაგრამ არა უგვიანეს 2027 წლის 31 დეკემბრისა.

2024 წელს ჯგუფმა 3,500 ათასი აშშ დოლარის ინვესტიცია განახორციელა მეკავშირე საწარმოს კაპიტალში.

2024 წელს ჯგუფმა გასცა 5,000 ათასი აშშ დოლარის ოდენობის სესხი 8.69% პლუს 6 თვიანი SOFR საპროცენტო განაკვეთით და 84 თვის ვადით.

24. შეფასების საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულებების საფუძველზე.

25. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

ქვემოთ წარმოდგენილი სააღრიცხვო პოლიტიკები თანმიმდევრულად გამოიყენებოდა წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან და ჯგუფის ყველა საწარმოსთან მიმართებაში.

(a) კონსოლიდაციის საფუძველი

(i) საწარმოთა გაერთიანება

საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება შესყიდვის თარიღისთვის, რომელიც წარმოადგენს თარიღს როდესაც კონტროლი გადაეცემა ჯგუფს, შესყიდვის მეთოდის გამოყენებით.

ჯგუფი აფასებს გუდვილს შესყიდვის თარიღისთვის შემდეგნაირად:

- გადაცემული ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულება; დამატებული
- შეძენილ საწარმოში ნებისმიერი არამაკონტროლებელი წილების აღიარებული ოდენობა; დამატებული
- თუ საწარმოთა გაერთიანება მიიღწევა ეტაპობრივად, შეძენილ საწარმოში ადრე არსებული კაპიტალის წილის სამართლიანი ღირებულება; გამოკლებული
- შეძენილი იდენტიფიცირებადი აქტივების და ნაკისრი ვალდებულებების წმინდა აღიარებული ოდენობა (როგორც წესი, სამართლიანი ღირებულება).

როდესაც ნამეტი უარყოფითია, ხელსაყრელი შესყიდვიდან მიღებული ამონაგები დაუყოვნებლივ აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

გადაცემული ანაზღაურება არ მოიცავს ადრე არსებული ურთიერთობების დაკმაყოფილებასთან დაკავშირებულ ოდენობებს. მსგავსი ოდენობები როგორც წესი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

გარიგების ხარჯები, სესხის გამოშვებასთან და კაპიტალის ფასიან ქაღალდებთან დაკავშირებული ხარჯების გარდა, რომელსაც ჯგუფი გასწევს საწარმოთა შერწყმასთან დაკავშირებით - აღიარდება ხარჯად მათი გაწევისთანავე.

ნებისმიერი პირობითი ანაზღაურების ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით შესყიდვის თარიღისთვის. თუ პირობითი ანაზღაურება კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით, მისი გადაფასება არ ხდება და ანგარიშსწორება აღირიცხება კაპიტალის ფარგლებში. სხვა შემთხვევაში, პირობითი ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულების შემდგომი ცვლილებები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(ii) არამაკონტროლებელი წილები

არამაკონტროლებელი წილები ფასდება შეძენილი საწარმოს იდენტიფიცირებადი წმინდა აქტივების წილის პროპორციულად, შესყიდვის თარიღისთვის.

შვილობილ კომპანიაში ჯგუფის წილის ცვლილება, რომელიც არ იწვევს კონტროლის დაკარგვას, აღირიცხება კაპიტალის ოპერაციების სახით.

(iii) შვილობილი კომპანიები

შვილობილი კომპანიები წარმოადგენს ჯგუფის მიერ კონტროლირებულ საწარმოებს. ჯგუფი აკონტროლებს საწარმოს, როდესაც ის ექვემდებარება ან როდესაც მას აქვს უფლება ცვლად ამონაგებზე საწარმოში მისი ჩართულობიდან და როდესაც მას შესწევს უნარი იმოქმედოს ამგვარ ამონაგებზე საწარმოში მისი უფლებამოსილების გამოყენებით. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგება ჩართულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, კონტროლის დაწყების მომენტიდან მისი შეწყვეტის მომენტამდე. შვილობილი კომპანიების სააღრიცხვო პოლიტიკები შეიცვალა, როდესაც საჭირო გახდა მათი ჯგუფის მიერ მიღებულ პოლიტიკებზე მორგება. შვილობილ კომპანიაში არამაკონტროლებელ წილთან დაკავშირებული ზარალი გადანაწილდება არამაკონტროლებელ წილებზე, მაშინაც კი თუ ამგვარი მოქმედება იწვევს არამაკონტროლებელი წილის დეფიციტურ ნაშთს.

(iv) შესყიდვები საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოებისგან

ჯგუფის მაკონტროლებელი აქციონერის კონტროლის ქვეშ მყოფ საწარმოებში წილების გადაცემიდან წარმოშობილი საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება, ჯგუფის მიერ კონტროლის მოპოვების თარიღიდან. შეძენილი აქტივები და ვალდებულებები აღიარდება მათი საბალანსო ღირებულებით, რომელიც აღიარებულია შეძენილი საწარმოს ფინანსურ ანგარიშგებაში. შეძენილი საწარმოების კაპიტალები ჯგუფის კაპიტალზე არის დამატებული. შესყიდვამდე წილების გადაფასება არ ხდება. შესყიდვისთვის გადახდილი ნებისმიერი ფულადი სახსრები პირდაპირ კაპიტალში აღიარდება.

(v) კონტროლის დაკარგვა

კონტროლის დაკარგვისას, ჯგუფი წყვეტს შვილობილი კომპანიის აქტივების და ვალდებულებების აღიარებას, ნებისმიერი არამაკონტროლებელი წილების და შვილობილ კომპანიასთან დაკავშირებული კაპიტალის სხვა კომპონენტების აღიარებას. კონტროლის დაკარგვის შედეგად წარმოშობილი ნებისმიერი ნამეტი ან დეფიციტი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. თუ ჯგუფი ინარჩუნებს რაიმე წილს წინა შვილობილ კომპანიაში, მაშინ მსგავსი წილი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით კონტროლის დაკარგვის თარიღისთვის. შემდგომ, იგი აღირიცხება როგორც "ინვესტიცია მეკავშირე საწარმოში" ან "გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივი" - შენარჩუნებული გავლენის დონის მიხედვით.

(vi) ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში და ერთობლივ საწარმოებში (კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხული ინვესტიციები)

ჯგუფის წილები ინვესტიციებში მეკავშირე საწარმოებში მოიცავს წილებს მეკავშირე საწარმოებში და ერთობლივ საწარმოებში.

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენს საწარმოებს, რომლებშიც „ჯგუფს“ აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა, მაგრამ არ ახორციელებს კონტროლს ან ერთობლივ კონტროლს ფინანსურ და საოპერაციო პოლიტიკებზე. მნიშვნელოვანი გავლენა არსებობს, როდესაც „ჯგუფი“ ფლობს 20%-დან 50%-მდე ხმის უფლებას სხვა საწარმოში. ერთობლივი საწარმო არის გარიგება, რომელშიც ჯგუფს აქვს ერთობლივი კონტროლი, რომლის თანახმადაც ჯგუფს აქვს უფლებები გარიგების წმინდა აქტივებზე და არა უფლებები მის აქტივებზე და ვალდებულებები მისი ვალდებულებებისთვის.

მეკავშირე საწარმოებსა და ერთობლივ საწარმოებში წილები აღირიცხება კაპიტალის მეთოდის გამოყენებით და ისინი თავდაპირველად აღიარდება თვითღირებულებით ან ინვესტირებული საწარმოს ჯგუფის კუთვნილი წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულებით, რომელიც აღიარებულია მეკავშირე საწარმოების ფინანსურ ანგარიშგებაში მისი შეძენის თარიღისთვის, თუ ამგვარი შეძენა მომდინარეობს საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოდან. ინვესტიციის თვითღირებულება მოიცავს გარიგების ღირებულებას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ჯგუფის წილს მეკავშირე საწარმოების მოგებაში ან ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში, ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკებთან მორგების მიზნით კორექტირებების განხორციელების შემდეგ, იმ თარიღიდან, როდესაც იწყება მნიშვნელოვანი გავლენა ან საერთო კონტროლი, ამ უკანასკნელის დასრულებამდე.

როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი აჭარბებს მის წილს წილობრივი მეთოდით აღრიცხულ საწარმოებში, აღნიშნული წილის საბალანსო ღირებულება, ნებისმიერი გრძელვადიანი ინვესტიციების ჩათვლით, შემცირებულია ნულამდე, და შემდგომი ზარალის აღიარება წყდება, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც ჯგუფს აქვს ვალდებულება ან აქვს განხორციელებული გადახდები ინვესტიციის ობიექტის სახელით.

(vii) ერთობლივი ოპერაციები

ერთობლივი ოპერაცია წარმოადგენს თითოეული საწარმოს მიერ განხორციელებულ შეთანხმებას, ერთობლივი ოპერაციების განსახორციელებლად მისი საკუთარი აქტივების გამოყენებით. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს აქტივებს, რომლებსაც აკონტროლებს ჯგუფი და ვალდებულებებს, რომლებსაც ის კისრულობს ერთობლივი საქმიანობის განხორციელების პროცესში, ასევე ხარჯებს, რომლებსაც გასწევს ჯგუფი და მისი შემოსავლის წილს, რომელსაც ის ერთობლივი ოპერაციიდან მიიღებს.

(viii) კონსოლიდაციისას ელიმინირებული ოპერაციები

შიდა-ჯგუფური ნაშთები და ტრანზაქციები, ასევე შიდა-ჯგუფური ოპერაციებისას წარმოქმნილი ნებისმიერი არა-რეალიზებული შემოსავალი და ხარჯები არის ელიმინირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას. არარეალიზებული ამონაგები, რომელიც წარმოიშობა ინვესტიციებიდან წილობრივი მეთოდით აღრიცხულ საწარმოებში, ელიმინირდება ინვესტიციის საპირწონედ ინვესტირებულ საწარმოში ჯგუფის წილის შესაბამისად. არარეალიზებული ზარალები ელიმინირდება იგივენაირად როგორც არარეალიზებული ამონაგები, მაგრამ მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ არ არსებობს გაუფასურების მტკიცებულება.

(b) შეწყვეტილი ოპერაციები

შეწყვეტილი ოპერაცია ჯგუფის ბიზნეს საქმიანობის ნაწილს წარმოადგენს, რომლის ოპერაციები და ფულადი ნაკადები შეიძლება მკაფიოდ იყოს გამორჩეული ჯგუფის დანარჩენი საქმიანობისგან და რომელიც:

- წარმოადგენს ბიზნესის ინდივიდუალურ ძირითად ხაზს ან ოპერაციების გეოგრაფიულ არეალს;
- წარმოადგენს ბიზნესის ინდივიდუალური ძირითადი ხაზის ან ოპერაციების გეოგრაფიული არეალის გასვლის ერთიანი კოორდინირებული გეგმის ნაწილს; ან
- არის შვილობილი კომპანია, რომელიც შემენილია მხოლოდ გადაყიდვის მიზნებისთვის.

შეწყვეტილი ოპერაციის სახით კლასიფიკაცია ხდება გასვლისას ან როდესაც ოპერაცია აკმაყოფილებს გასაყიდად ფლობილის კატეგორიაში კლასიფიცირებულის კრიტერიუმებს (თუ ამ უკანასკნელს უფრო ადრე ჰქონდა ადგილი).

როდესაც ოპერაცია შეწყვეტილი ოპერაციის სახით არის კლასიფიცირებული, შესაძარისი კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება არის ხელახლა წარმოდგენილი, იმგვარად თითქოს ოპერაცია იყო შეწყვეტილი შესაძარისი პერიოდის დასაწყისიდანვე.

(c) შემოსავალი

ინფორმაცია ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკებზე რომლებიც მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებს უკავშირდება წარმოდგენილია შენიშვნაში 5.

(d) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

ჯგუფის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

- საპროცენტო შემოსავალი საბანკო ანაბრებზე და სასესხო მოთხოვნებზე;
- კლიენტების მხრიდან გადახდების დაგვიანებისთვის დარიცხული ჯარიმები;
- საპროცენტო ხარჯი ფინანსურ ვალდებულებებზე;
- უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსავალი ან ზარალი ფინანსურ აქტივებსა ან ფინანსურ ვალდებულებებზე.

საპროცენტო შემოსავლების და ხარჯების გაანგარიშებისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოიყენება აქტივის ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე (როდესაც აქტივი არ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული) ან ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით, მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, საპროცენტო შემოსავალი ანგარიშდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის, ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, მაშინ საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლა უზრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის მეთოდს.

ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ არ უკავშირდება განსაკუთრებული აქტივების შესყიდვას, მშენებლობას ან წარმოებას, აღიარებულია მოგებასა ან ზარალში ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით.

უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი აღირიცხება წმინდა საფუძველზე, როგორც ფინანსური შემოსავალი ან ფინანსური ხარჯი, იმის გათვალისწინებით თუ სად აქვს ადგილი უცხოური ვალუტის მოძრაობას - წმინდა ამონაგების თუ წმინდა ზარალის პოზიციაში.

(e) ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია ლარში ოპერაციების თარიღის შესაბამისი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება კომპანიის სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფულად მუხლებზე წარმოადგენს სხვაობას პერიოდის დასაწყისში არსებულ სამუშაო ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას (კორექტირებული ეფექტური პროცენტით და გადახდებით პერიოდის განმავლობაში) და უცხოურ ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელიც კონვერტირებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული არაფულადი აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე ფასდება, კონვერტირდება სამუშაო ვალუტაში სამართლიანი ღირებულების დადგენის თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული არაფულადი ერთეულები, რომლებიც ფასდება პირვანდელი ღირებულებით, კონვერტირდება გარიგების განხორციელების თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეული სხვაობა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(f) დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები

დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და ხარჯად აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ან მოგების განაწილების გეგმების ფარგლებში, თუ ჯგუფს ექნება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ეს თანხა დაქირავებული პირის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების შედეგად და როდესაც ამგვარი ვალდებულება საიმედოდ შეიძლება იყოს შეფასებული.

(g) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე გადასახადს. მიმდინარე გადასახადი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(i) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება ან მოთხოვნა, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო თარიღისათვის, აგრეთვე, წინა წლების საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი კორექტირება. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება აგრეთვე მოიცავს დივიდენდებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წელს და მოქმედებს საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა საფინანსო დაწესებულებებისა (როგორც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში შევა მოგვიანებით.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. ძირითად დაბეგვრის ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას (DE), როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა მოგების განაწილებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან განაწილებული მოგების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯად დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში, მიუხედავად გადახდის ფაქტიური თარიღისა ან იმ პერიოდისა რომლისთვისაც არის გადახდილი დივიდენდები. დივიდენდების განაწილებაზე საგადასახადო ვალდებულების თანხა ანგარიშდება, როგორც წმინდა განაწილებული თანხის 15/85.

გამოცხადებულ და გადახდილ დივიდენდებზე საგადასახადო ვალდებულების ურთიერთგადაფარვა ხელმისაწვდომია 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე გადახდილ მოგების გადასახადზე, თუ ასეთი მოგება განაწილდება 2017 ან შემდეგ წლებში.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს მოგების გადასახადის იმ კონკრეტულ ოპერაციებზე დარიცხვას, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობებს, უფასო მიწოდებები და ზღვრულ მოცულობაზე მეტი წარმომადგენლობითი ხარჯები. ჯგუფი ამგვარი ოპერაციის დაბეგვრას არ განიხილავს ბასს 12-ის (მოგების გადასახადები) ფარგლებში და გადასახადს ამგვარ ერთეულებზე აღრიცხავს როგორც გადასახადებს, მოგების გადასახადის გარდა.

(h) მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. მარაგის თვითღირებულება ძირითადად განისაზღვრება „პირველი შემოსავალში, პირველი გასავალში“ („FIFO“) მეთოდის პრინციპის მიხედვით და მოიცავს დანახარჯებს მარაგების შეძენაზე, წარმოებასა და გადამუშავებაზე და სხვა დანახარჯებს, რომელიც აუცილებელია მარაგების მოცემულ ადგილსა და მოცემულ მდგომარეობაში მოსაყვანად. წარმოებული მარაგების და დაუსრულებელი წარმოების შემთხვევაში, თვითღირებულება მოიცავს წარმოების ზედნადები ხარჯების შესაბამის წილს ჩვეულებრივი სამუშაო სიმძლავრის საფუძველზე.

საქმიანობის ჩვეულებრივად მიმდინარეობის პირობებში, წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება წარმოადგენს მოსალოდნელ გაყიდვის ფასს, გამოკლებული სავარაუდო დასრულების და გაყიდვის ხარჯები.

(i) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებების ერთეულები ფასდება, როგორც თვითღირებულებას გამოკლებული დაგროვილი ცვეთა და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი.

თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის თვითღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯებისაგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციის, აქტივის დემონტაჟის, მოცილების და გამწმენდი სამუშაოების ჩატარების ღირებულებას. შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც აღჭურვილობის ფუნქციონალურად განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზირდება ძირითადი საშუალებების ღირებულების ნაწილის სახით.

როდესაც ძირითადი საშუალების ნაწილებს განსხვავებული სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხებიან ცალ-ცალკე, როგორც ძირითადი საშუალებების ცალკეული ერთეულები (ძირითადი კომპონენტები).

ძირითადი საშუალების ერთეულის გაყიდვიდან მიღებული ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი განისაზღვრება ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებული შემოსულობისა და მისი საბალანსო ღირებულების შედარებით და აღიარდება წმინდა სახით მოგებაში ან ზარალში სხვა შემოსავლის ან სხვა ხარჯების ფარგლებში.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალებების კომპონენტების გამოცვლის ხარჯი აღიარდება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაში, თუ სავარაუდო იქნება, რომ კომპონენტში განივთებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი ჯგუფში შემოედინება, და მისი ღირებულება შესაძლებელია სანდოდ იქნას შეფასებული. გამოცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ტექნიკური მხარდაჭერის და შეკეთების ხარჯები აღიარდება შემდეგნაირად:

- მოძრავი შემადგენლობა:

- მიმდინარე ტექნიკური მომსახურების ხარჯები აღჭურვილობის სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში (შეკეთება და გამოუყენებელი ან დაკარგული ნაწილების ჩანაცვლება) აღიარდება, როგორც საოპერაციო ხარჯები მოგებაში ან ზარალში, მათი გაწევისთანავე.
- მრავალწლიანი კაპიტალური რემონტის პროგრამების ფარგლებში გაწეული ხარჯები კაპიტალიზდება, როგორც ცალკე კაპიტალური რემონტის კომპონენტი და ცვეთა ერიცხება ძირითადი აქტივისგან განცალკევებით;
- აქტივის სასიცოცხლო ვადის ბოლოს განხორციელებული კაპიტალური რემონტი, განახლებებთან ერთად, კაპიტალიზდება მაშინ, როდესაც ახანგრძლივებს შესაბამისი აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადას.

- ფიქსირებული შემადგენლობა:

- მიმდინარე ტექნიკური მომსახურების და შეკეთების ხარჯები (ტექდათვალიერება, ტექნიკური მომსახურების ხელშეკრულებები და ა.შ.) აღიარდება მოგებას ან ზარალში როგორც საოპერაციო ხარჯი, მათი გაწევისთანავე;
- შრომის, მასალების და სხვა ხარჯები (ლიანდაგების, განძელების და ბალასტების დაგებასთან დაკავშირებული ხარჯები) მრავალწლიანი სამშენებლო ან ინფრასტრუქტურული მხარდაჭერის პროგრამების ფარგლებში კაპიტალიზდება თითოეული განხილული კომპონენტის ნაწილობრივ ან მთლიანად ჩანაცვლებით;
- ინფრასტრუქტურულ გაუმჯობესებებთან დაკავშირებული ხარჯები კაპიტალიზდება იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც ის აუმჯობესებს აქტივის სამუშაო შესაძლებლობას (გადაადგილების სამუშაო სიჩქარე).

(iii) ცვეთა

ძირითადი საშუალებები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და მზა მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ან ორგანიზაციის შიგნით შექმნილი აქტივებისთვის, იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი დასრულდება და გამოსაყენებლად მზად იქნება. ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებიდან, რომელსაც გამოკლებული აქვს მისი ნარჩენი ღირებულება.

ცვეთა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივთებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების მოსალოდნელ ნიმუშს. იჯარით აღებულ აქტივებზე ცვეთის დარიცხვა ხდება იჯარის ვადასა და მათ მომსახურების ვადას შორის უმცირესით, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც გონივრულად მოსალოდნელია, რომ ჯგუფი იჯარის ვადის ბოლოსთვის მიიღებს საკუთრების უფლებას. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

მნიშვნელოვანი, ძირითადი საშუალებების ერთეულების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადები, მიმდინარე და შესადარის პერიოდებში, შემდეგია:

- | | |
|---|-------------|
| • შენობა-ნაგებობები | 15-50 წელი; |
| • სარკინიგზო ინფრასტრუქტურა | 13-25 წელი; |
| • გაზის და ნავთობის მილსადენები | 30-35 წელი; |
| • ნავთობის ჭაბურღილები | 4-9 წელი; |
| • ელექტროენერგიის წარმოების ერთეული | 25 წელი; |
| • სატრანსპორტო საშუალებები, მანქანა-დანადგარები და სხვა | 1-25 წელი. |

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(j) საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება წარმოადგენს ქონებას, რომლის ფლობაც ხდება საიჯარო შემოსავლის, ღირებულების ზრდის ან ორივეს მისაღებად, და არა საქმიანობის ჩვეულებრივი მიმდინარეობის პროცესში გაყიდვის განხორციელების, წარმოებაში გამოყენების ან საქონლის და მომსახურებების მიწოდების, ან სხვა ადმინისტრაციული მიზნებისთვის.

აღიარება და შეფასება

საინვესტიციო ქონება ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურების ზარალის გამოკლებით. მიწა ფასდება თვითღირებულებით, გაუფასურების ზარალის გამოკლებით. თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის თვითღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯებისაგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციის, აქტივის დემონტაჟის, მოცილების და გამწმენდი სამუშაოების ჩატარების ღირებულებას.

თუ საინვესტიციო ქონების ნაწილებს სხვადასხვა სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხება საინვესტიციო ქონების ცალკე ერთეულების სახით (ძირითადი კომპონენტები).

საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან მიღებული ნებისმიერი სარგებელი ან ზარალი (გამოთვლილი როგორც სხვაობა გაყიდვიდან მიღებულ წმინდა შემოსულობასა და ერთეულის საბალანსო ღირებულებას შორის) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

შემდგომი დანახარჯები

საინვესტიციო ქონების ნაწილის შეცვლის ღირებულება აისახება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაზე, თუ სავარაუდოა, რომ იგი უზრუნველყოფს კომპონენტში განთავსებული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლას ჯგუფში და შესაძლებელია მისი ღირებულების საიმედოდ შეფასება. შეცვლილი ნაწილის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. საინვესტიციო ქონების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში.

ცვეთა

ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებიდან, რომელსაც გამოკლებული აქვს მისი ნარჩენი ღირებულება. ფასდება ინდივიდუალური აქტივების მნიშვნელოვანი კომპონენტები და თუ ამ კომპონენტს აქტივის დანარჩენი ნაწილისგან განსხვავებული სასარგებლო მომსახურების ვადა აქვს, მისი ცვეთა განცალკევებით ხორციელდება.

ცვეთა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, საინვესტიციო ქონების თითოეული ნაწილის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განთავსებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარებას. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(k) ფინანსური ინსტრუმენტები

(i) აღიარება და თავდაპირველი შეფასება

ჯგუფი სავაჭრო მოთხოვნებს და სასესხო ფასიან ქაღალდებს თავდაპირველად აღიარებს მათი წარმოშობის თარიღისთვის. ყველა სხვა ფინანსური აქტივი და ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველად აღიარდება ვაჭრობის თარიღში, როდესაც ჯგუფი ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მხარე.

ფინანსური აქტივი (თუ ის არ არის სავაჭრო მოთხოვნა არსებითი საფინანსო კომპონენტის გარეშე) ან ფინანსური ვალდებულება, თავდაპირველად შეფასებულია სამართლიან ღირებულებას დამატებული (არა სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ერთეულისთვის) მის შემენასთან ან გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე თავდაპირველად ფასდება გარიგების ფასით.

(ii) კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე, როგორც ფასდება: ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიციები სავალო ინსტრუმენტებში; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიციები წილობრივ ინსტრუმენტებში; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, მანამ სანამ ჯგუფი არ შეცვლის ფინანსური აქტივების აღრიცხვის ბიზნეს მოდელს, რა შემთხვევაშიც ყველა ჩართული ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდგომ პირველი სააღრიცხვო პერიოდის პირველივე დღეს.

ფინანსური აქტივი აღიარდება ამორტიზებული ღირებულებით თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადი დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ინვესტიცია სავალო ინსტრუმენტებში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადი დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციების, რომლებიც არ არის გამიზნული ვაჭრობისთვის, თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფს აქვს შეუქცევადი არჩევანის უფლება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახოს ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებაში განხორციელებული შემდგომი ცვლილებები. ეს არჩევანი კეთდება კონკრეტული ინვესტიციების მიხედვით.

ყველა ფინანსური აქტივი, რომელიც არ კლასიფიცირდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ეს ვრცელდება ყველა წარმოებულ ფინანსურ აქტივზე. თავდაპირველი აღიარებისას, ჯგუფს შეუქცევადი არჩევანის უფლება აქვს, ფინანსური აქტივი, რომელიც სხვაგვარად აკმაყოფილებს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასების კრიტერიუმებს, შეაფასოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ამგვარი კლასიფიკაცია მთლიანად აღმოფხვრის, ამ მნიშვნელოვნად ამცირებს სააღრიცხვო შეუსაბამობებს, რომლებიც სხვაგვარად წარმოიშვებოდა.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები, სასესხო მოთხოვნები და ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები კლასიფიცირდება ისევე, როგორც აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ფულადი სახსრების ნაშთებს, ვადიან ანაბრებს და მაღალ-ლიკვიდურ ინვესტიციებს, რომელთა დაფარვის ვადა არის სამი თვე ან ნაკლები შეძენის თარიღიდან. მათი სამართლიანი ღირებულების ცვლილების რისკი არა-არსებითია. ვადიანი ანაბარი წარმოადგენს ვადიან ანაბრებს ბანკებში 3 თვეზე მეტი დაფარვის ვადით შეძენის თარიღიდან, მაგრამ რომლისთვისაც ჯგუფს აქვს ცალმხრივი უფლება, რომ გამოიტანოს თანხები რამდენიმე დღის განმავლობაში შეტყობინების გაგზავნიდან მნიშვნელოვანი ჯარიმების გადახდის ან პროცენტის დაკარგვის გარეშე.

აღნიშნული ფინანსური აქტივები შემდგომში ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. ამორტიზებული ღირებულება შემცირებულია გაუფასურების ზარალით. საპროცენტო შემოსავალი, საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი და გაუფასურება აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური ვალდებულებები - კლასიფიკაცია, შემდგომი შეფასება და შემოსულობა და ზარალი

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება - ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ის კლასიფიცირდება როგორც სავაჭროდ ფლობილი, წარმოებული ან გამიზნულია ესეთად თავდაპირველი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და წმინდა შემოსულობით და ზარალით, ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯის ჩათვლით, და აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო ხარჯი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობები და ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ასევე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების მოდიფიცირება

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები მოდიფიცირებულია, ჯგუფმა უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუ არა მოდიფიცირებული აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი მოდიფიცირება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით.

ჯგუფი ახორციელებს მოცემული მოდიფიცირების არსებითობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუ არა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მოდიფიცირებული ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან. ჯგუფი აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევის გაკეთების დროს ჯგუფი ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

ჯგუფი ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური აქტივის ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- ცვლილებები ფინანსური აქტივის პირობებში, რომლებიც იწვევს შეუსაბამობას „მხოლოდ ძირითადი და პროცენტის დაფარვის“ კრიტერიუმთან (კონვერტაციის პირობის დამატება).

თუ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, მოდიფიცირებული აქტივისგან მიღებული ფულადი ნაკადები, არ არის არსებითად შეცვლილი, მაშინ მოდიფიცირების შედეგად ფინანსური აქტივის აღიარება არ წყდება. ამ შემთხვევაში, კომპანია ხელახლა ანგარიშობს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას წარმოქმნილ თანხას აღრიცხავს როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგებაში ან ზარალში. ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელახლა ითვლება როგორც შეცვლილი ან მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება, რომელიც დისკონტირდება აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და არის ამორტიზებული მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როდესაც იცვლება მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება შეცვლილი ფინანსური ვალდებულებისგან მიღებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ მოდიფიცირებულ პირობებთან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

თუ მოდიფიცირება (ან გაცვლა) არ იწვევს ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტას ჯგუფი იყენებს ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას გამოყენებულ საადრიცხო პოლიტიკას. როდესაც მოდიფიცირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას ჯგუფი აღიარებს ესეთი მოდიფიცირებიდან (ან გაცვლიდან) წარმოშობილ, ფინანსური ვალდებულების ამორტიზირებული ღირებულების ნებისმიერ კორექტირებას, მოგებაში ან ზარალში, მოდიფიცირების (გაცვლის) თარიღში.

ცვლილებები არსებული ფინანსური ვალდებულებების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა მოდიფიცირებად, თუ ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან, მაგალითად, ცვლილებები ფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთებში ინიცირებული ბანკების მიერ, ეროვნული ბანკის ძირითადი საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების გამო, თუ სესხის ხელშეკრულების პირობები აძლევს ბანკებს ამის უფლებას და „ჯგუფს“ აქვს უფლება დაეთანხმოს გადახდილ საპროცენტო განაკვეთს ან დააბრუნოს სესხი ჯარიმების გარეშე. საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებისას არსებული საბაზრო განაკვეთის შესაბამისად, ჯგუფი ხელმძღვანელობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს ნიშნავს, რომ შესაბამისად იცვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთიც.

ჯგუფი აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. ჯგუფი ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური ვალდებულების ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- კონვერტაციის პირობის დამატება;
- ფინანსური ვალდებულების სუბორდინაციის ცვლილება.

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი/მიღებული თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან. თუ საავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება მიჩნეულია ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აღიარებულია ვალის დაფარვიდან მიღებულ შემოსულობასა ან ზარალში. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება არ არის მიჩნეული ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზებულია მოდიფიცირებული ვალდებულების ნარჩენი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

(iv) აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი ნაკადების მიღების სახელშეკრულებო უფლებებს გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებზე უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც ფინანსური აქტივის ფლობის თითქმის ყველა რისკი და ანაზღაურება არის გადაცემული, ან როდესაც ჯგუფი არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და ჯგუფი არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე კონტროლს.

ჯგუფი დებს გარიგებებს, რომლითაც ის გადასცემს მისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემულ აქტივებთან დაკავშირებულ ყველა ან თითქმის ყველა რისკს და ანაზღაურებას. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მისი სახელშეკრულებო ვალდებულებები დაკმაყოფილებულია, უქმდება ან ვადა გასდის. ჯგუფი ასევე წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როცა მისი პირობები მოდიფიცირებულია და მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად იცვლება, რა შემთხვევაშიც მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ახალი ფინანსური ვალდებულება აღიარდება მისი სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, გაუქმებულ საბალანსო ღირებულებას შორის და გადახდილ თანხას შორის სხვაობა (ნებისმიერი გადაცემული არაფულადი აქტივების და ნაკისრი ვალდებულებების ჩათვლით) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(v) ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ როდესაც ჯგუფს აქვს იურიდიული აღსრულების უფლება, რომ ურთიერთგაქვითოს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება.

(l) კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით. დამატებითი ხარჯები პირდაპირ უკავშირდება ჩვეულებრივი აქციების და აქციის ოფციონების გამოშვებას და აღიარდება როგორც გამოქვითვა კაპიტალიდან, ნებისმიერი საგადასახადო გავლენის გამოკლებით.

მეკავშირე საწარმოებში და შვილობილ საწარმოებში (რომლებიც ქმნიან ბიზნესს) წილების შენატანის გარდა, მესაკუთრეების არაფულადი შენატანების აღიარება ხდება შეტანილი აქტივების სამართლიანი ღირებულებით, შენატანის განხორციელების თარიღისთვის.

არაფულადი განაწილებების აღიარება ხდება განაწილებული აქტივების საბალანსო ღირებულებით, თუ ამგვარი განაწილებები სცდება ფასიკ 17-ის (არაფულადი აქტივების განაწილება მესაკუთრეებზე) გამოყენების ფარგლებს.

(m) გაუფასურება

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ჯგუფი აღიარებს ზარალის რეზერვებს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე:

ჯგუფი აღრიცხავს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით, შემდეგი შემთხვევების გარდა როდესაც აღირიცხება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

- სასესხო ფასიანი ქაღალდები, რომლებსაც საანგარიშგებო თარიღისთვის აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა სასესხო ფასიანი ქაღალდები და საბანკო ნაშთები, რომელთათვისაც საკრედიტო რისკი (ანუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობა) არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

ზარალის რეზერვები სავაჭრო მოთხოვნებზე ყოველთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით.

ფინანსურ აქტივზე თავდაპირველად აღიარებული საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას, ჯგუფი ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი ზედმეტი ხარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე. ეს მოიცავს როგორც ხარისხობრივ ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და ანალიზს, ჯგუფის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ინფორმირებული საკრედიტო შეფასების და წინდახედულობის პრინციპის გათვალისწინებით.

ჯგუფი ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდად მიიჩნევს, როდესაც მას 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვს.

ჯგუფი ფინანსურ აქტივს მიიჩნევს დეფოლტირებულად მაშინ, როდესაც:

- არ არის სავარაუდო, რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს თავის საკრედიტო ვალდებულებებს ჯგუფის მიმართ, ჯგუფის მიერ სესხის უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ესეთის არსებობის შემთხვევაში); ან
- ფინანსური აქტივი 90 დღეზე მეტია ვადაგადაცილებული.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც წარმოიშობა ნებისმიერი შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი, რომელიც წარმოიშობა საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევებისაგან (ან უფრო მოკლე ვადაში თუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოხმარების ვადა 12 თვეზე ნაკლებია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას გამოყენებული მაქსიმალური პერიოდი შეესაბამება მაქსიმალურ სახელშეკრულებო პერიოდს, რომლის განმავლობაშიც ჯგუფი ექვემდებარება საკრედიტო რისკს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის ალბათობაზე დაფუძნებული სავარაუდო საკრედიტო ზარალი. საკრედიტო ზარალი ფასდება ყველა ფულადი დანაკლისის მიმდინარე ღირებულებით (ანუ სხვაობა საწარმოდან ხელშეკრულების მიხედვით მიღებულ ფულად ნაკადებსა და მოსალოდნელ მისაღებ ფულად ნაკადებს შორის).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირდება ფინანსური აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, ჯგუფი აფასებს არის თუ არა ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები გაუფასურებული საკრედიტო რისკით. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით“, როდესაც ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ მოვლენას ჰქონდა ადგილი.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით მოიცავს შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს:

- ემიტენტის ან მსესხებლის არსებითი ფინანსური სირთულეები;
- ხელშეკრულების დარღვევა, მაგალითად დეფოლტი ან 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- ჯგუფის მიერ სესხის ან წინასწარ გადახდილი თანხების რესტრუქტურისაცია იმ პირობებით, რომლებსაც ჯგუფი სხვა შემთხვევებში არ განიხილავდა;
- მოსალოდნელია მსესხებლის გაკოტრება ან სხვა ფინანსური რეორგანიზაცია; ან
- ფინანსური სირთულეების გამო უზრუნველყოფის აქტიური ბაზრის გაქრობა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის წარდგენა კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში

ზარალის რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე, აკლდება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას.

ჩამოწერა

ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ჩამოწერილია, როდესაც ჯგუფს აღარ აქვს მისი მთლიანობაში ან ნაწილობრივ ამოღების გონივრული მოლოდინი. ჯგუფი ინდივიდუალურად აფასებს ჩამოსაწერ ოდენობას და ვადებს, იმის მიხედვით არის თუ არა გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ მოხერხდება თანხის ამოღება. ჯგუფი აღარ ელის მნიშვნელოვანი ოდენობის ამოღებას ჩამოწერილი თანხიდან. თუმცა, ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება კიდევ დაექვემდებაროს აღსრულების მცდელობას ჯგუფის მხრიდან ვადაგასული თანხების ამოღების პროცედურების შესაბამისად.

(ii) არაფინანსური აქტივები

ჯგუფის არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება (მარაგების გარდა) განიხილება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის, რათა დადგინდეს არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება.

გაუფასურების დადგენის მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რაც ახდენს ფულადი ნაკადების გენერირებას ხანგრძლივი სარგებლობიდან, რომლებიც დიდწილად დამოუკიდებელი არიან სხვა აქტივების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ფულადი შემოძინებებისგან.

ჯგუფის კორპორატიული აქტივები არ ქმნიან ცალკეულ ფულადი ნაკადების შემოძინებებს და გამოიყენებიან ერთზე მეტი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის მიერ. კორპორატიული აქტივები განაწილებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებზე გონივრულ და თანმიმდევრულ საფუძველზე და მოწმდება გაუფასურებაზე იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის შემოწმების ნაწილის სახით, რომელსაც კორპორატიული აქტივი მიეკუთვნება.

აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები სავარაუდო ფულადი ნაკადები დისკონტირდება მათ მიმდინარე ღირებულებაზე (გადასახადების გადახდამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით), რაც ასახავს ბაზრის მიმდინარე შეფასებას ფულის ღირებულებისა დროში და ამ აქტივებისთვის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის დამახასიათებელ რისკებს.

გაუფასურების ზარალი აღიარდება, თუ აქტივის ან მასთან დაკავშირებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის მოსალოდნელ ანაზღაურებად ღირებულებას.

გაუფასურების ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებთან მიმართებაში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულში (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფში) შემავალი აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე პროპორციულობის პრინციპით და ამცირებს მას.

წინა პერიოდებში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ფასდება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის, ნებისმიერ მინიშნებაზე იმისა, რომ ზარალი შემცირდა ან აღარ არსებობს. გაუფასურების ზარალის აღდგენა ხდება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი აქვს ცვლილებას ანაზღაურებადი ღირებულებას განსაზღვრებაში გამოყენებულ შეფასებებში. გაუფასურების ზარალი აღდგენილია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება იმ საბალანსო ღირებულებას, რაც იქნებოდა განსაზღვრული (ცვეთის ან ამორტიზაციის გამოკლებით) გაუფასურების ზარალის არ არსებობის შემთხვევაში.

(n) არამატერიალური აქტივები

ცალკე შემენილი არამატერიალური აქტივები თავდაპირველი აღიარებისას ფასდება თვითღირებულებით. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, არამატერიალური აქტივები ფასდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი.

არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადები ფასდება, როგორც სასრული და განსაზღვრულია 10 წლის ვადით.

(o) დივიდენდები

დივიდენდები ჩვეულებრივ აქციებზე აისახება გაუნაწილებელი მოგების განაწილების სახით, მათი გამოცხადების პერიოდში.

(p) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება, როცა ჯგუფს აქვს სანდოდ შეფასებადი, სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება წარსულში მომხდარი მოვლენის შედეგად და სავარაუდოა, რომ ვალდებულებების დაფარვას დასჭირდება ეკონომიკური სარგებლის გადინება. ანარიცხები განისაზღვრება მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების გადასახადებამდე არსებული განაკვეთით დისკონტირებით, რაც ასახავს ფულის დროით ღირებულების და, ვალდებულებისთვის დამახასიათებელი რისკების მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს. დისკონტის პოზიციის დახურვა აღიარდება ფინანსური ხარჯის სახით.

(q) იჯარები

ხელშეკრულების დადებისას, ჯგუფი განსაზღვრავს არის თუ არა ან მოიცავს თუ არა აღნიშნული ხელშეკრულება იჯარას. ხელშეკრულება არის ან შეიცავს იჯარას თუ ის გადასცემს კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას დროის გარკვეული პერიოდით გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ. იმის შესაფასებლად გადასცემს თუ არა ხელშეკრულება კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას, ჯგუფი ფასს 16-ის იჯარის განმარტებას იყენებს.

(i) როგორც მოიჯარე

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფს არ აქვს არსებითი საიჯარო ხელშეკრულებები, რომლებშიც ის მოქმედებს როგორც მოიჯარე. ჯგუფმა აირჩია არ აღიაროს აქტივები გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებები მოკლევადიანი იჯარებისთვის. ჯგუფი აღნიშნულ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადახდებს აღიარებს ხარჯის სახით წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის ვადის მანძილზე.

(ii) როგორც მეიჯარე

საიჯარო კომპონენტის შემცველი ხელშეკრულების დადების ან მისი ცვლილების დროს, ჯგუფი ხელშეკრულებაში მოცემულ ანაზღაურებას თითოეულ საიჯარო კომპონენტზე ანაწილებს, მათი შესაბამისი, განცალკევებული ფასის მიხედვით.

როდესაც ჯგუფი მეიჯარეს სახით მოქმედებს, ის იჯარის დაწყებისას განსაზღვრავს იჯარა ფინანსურ იჯარას წარმოადგენს თუ საოპერაციო იჯარას.

თითოეული იჯარის კლასიფიკაციისთვის, ჯგუფი ახორციელებს ზოგად შეფასებას იმისა გადასცემს თუ არა იჯარა შესაბამისი აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და ანაზღაურებას. თუ კი, მაშინ იჯარა ფინანსური იჯარის სახით კლასიფიცირდებოდა; თუ არა, მაშინ საოპერაციო იჯარის სახით. აღნიშნული შეფასების ნაწილის სახით, ჯგუფმა გაითვალისწინა გარკვეული მაჩვენებლები, მაგალითად იყო თუ არა იჯარა აქტივის ეკონომიკური სასიცოცხლო ვადის ძირითადი ნაწილისთვის.

თუ გარიგება შეიცავს საიჯარო და არა-საიჯარო კომპონენტებს, მაშინ ჯგუფი ხელშეკრულებაში მოცემული ანაზღაურების გასანაწილებლად იყენებს ფასს 15-ს.

ჯგუფი იჯარაში წმინდა ინვესტიციაზე იყენებს ფასს 9-ის აღიარების შეწყვეტის და გაუფასურების მოთხოვნებს. ჯგუფი შემდგომ რეგულარულად მიმოიხილავს იჯარაში მთლიანი ინვესტიციის გამოთვლაში გამოყენებულ სავარაუდო არა-გარანტირებულ ნარჩენ ღირებულებებს.

26. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები, რომლებიც 2023 წლის 1 იანვრიდან, და ყოველი მომდევნო წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, შევიდა ძალაში (ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია); თუმცა ჯგუფს ჯერ არ ჰქონდა აღნიშნული ახალი ან შესწორებული სტანდარტები მიღებული წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას. მოსალოდნელია, რომ ქვემოთ ჩამოთვლილი შესწორებული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები არ მოახდენენ მნიშვნელოვან გავლენას ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- *ვალდებულებების კლასიფიკაცია „მოკლევადიანის ან გრძელვადიანის“ და „გრძელვადიანი ვალდებულებები კოვენანტებით“ სახით (ბასს 1-ის შესწორებები).*
- *მომწოდებელთა საფინანსო გარიგებები (ბასს 7-ისა და ფასს 7-ის შესწორებები).*
- *საიჯარო ვალდებულება გაყიდვასა და უკუიჯარაში (ფასს 16-ის შესწორებები);*
- *გაცვლის საშუალების არარსებობა (ბასს 21-ის შესწორებები).*

**სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“
კონსოლიდირებული მმართველობითი ანგარიში
2023 წელი**

ზოგადი ინფორმაცია ფონდის შესახებ

სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“ (შემდგომში „ფონდი“) არის სახელმწიფო საინვესტიციო კომპანია. ის ფუნქციონირებს 2011 წელს დაფუძნებული სს „საპარტნიორო ფონდის“ ბაზაზე, რომელიც ამ სახელწოდებით ფონდის რეფორმირებამდე, 2023 წლის სექტემბრამდე ფუნქციონირებდა.

თავდაპირველად სს „საპარტნიორო ფონდი“ შეიქმნა სატრანსპორტო, ენერგეტიკისა და ინფრასტრუქტურის სფეროში არსებული მსხვილი სახელმწიფო საწარმოების კონსოლიდაციის ბაზაზე. კერძოდ, ფონდის კაპიტალის ფორმირება მოხდა შემდეგი სახელმწიფო საწარმოების კონსოლიდაციის საფუძველზე:

- სს „საქართველოს რკინიგზა“ - აქციების 100%
- სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“ - აქციების 100%
- სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ - აქციების 100%
- სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“ - აქციების 100%
- სს „თელასი“ - სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული აქციების 24.52902%

„საქართველოს განვითარების ფონდის“, ყოფილი „საპარტნიორო ფონდის“ რეფორმა განხორციელდა ეტაპობრივად, რის შედეგადაც ზემოაღნიშნული სახელმწიფო საწარმოები, გარდა სს „თელასისა“, გადაეცა სახელმწიფოს პირდაპირ საკუთრებაში. კერძოდ, 2020 წლის აპრილში, სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის“ აქციების 100% და სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ აქციათა 100% გადაეცა სახელმწიფოს, 2020 წლის სექტემბერში კი სს „თელასის“ აქციების 24.52902% საჯარო აუქციონის მეშვეობით გასხვისდა ადგილობრივ კომპანიაზე. 2022 წლის დეკემბერში სს „საქართველოს რკინიგზის“ აქციების 100% და სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ აქციების 100% გადაეცა სახელმწიფოს, ხოლო შპს „გარდაბნის თბოსადგურში“ ფონდის კუთვნილი 49.092% წილი გასხვისდა სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციაზე“.

2023 წლის განმავლობაში ფონდის კანონში შევიდა ცვლილება, დამტკიცდა ახალი წესდება და სხვა მარეგულირებელი დოკუმენტები. 2023 წლის 10 სექტემბრიდან ფონდმა ახალი საინვესტიციო მანდატით განაგრძო საქმიანობა. აღნიშნული რეფორმის მიზანი იყო, რომ ფონდი მეტად დამოუკიდებელი და ფინანსურად მდგრადი გამხდარიყო თავის საქმიანობაში.

ფონდი არის სახელმწიფოს მიერ დაფუძნებული სააქციო საზოგადოება და იმართება სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს მიერ. სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა, დირექტორთა საბჭოს საქმიანობაზე მეთვალყურეობის გაწევაა, რაც ძირითადად მოიცავს აღმასრულებელი დირექტორისა და დირექტორთა საბჭოს წევრების დანიშვნა და გათავისუფლებას, წლიური ანგარიშებისა და დირექტორთა საბჭოს წინადადებების განხილვას, მოგების განაწილებასთან დაკავშირებულ საკითხებსა და კომპანიის წლიური ბიუჯეტის და კორპორატიული ხედვისა და სტრატეგიის დამტკიცებას.

სამეთვალყურეო საბჭომ, წესდებით გათვალისწინებული ნორმით, დააარსა აუდიტის კომიტეტი, რომელიც თავის დასკვნებსა და რეკომენდაციებს წარუდგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს.

სამეთვალყურეო საბჭო შედგება ხუთი წევრისგან მათი დანიშვნა და გათავისუფლება, დაკავებული პოზიციიდან, შეუძლია აქციონერს. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა ხდება სამი წლის ვადით.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები:

დავით საგანელიძე

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე | 2023 წლიდან

მერაბ კაკულია

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე | 2023 წლიდან

ავთანდილ სილაგაძე

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი / აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე | 2023 წლიდან

ნანა ადეიშვილი

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი / აუდიტის კომიტეტის წევრი | 2023 წლიდან

ვაზილ ჰუდაკი

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი / აუდიტის კომიტეტის წევრი | 2023 წლიდან

დირექტორთა საბჭო არის აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია კომპანიის ყოველდღიურ მართვაზე (გარდა იმ ფუნქციებისა, რომლებიც აქციონერისა და სამეთვალყურეო საბჭოს პრეროგატივას წარმოადგენს). დირექტორთა საბჭო შედგება აღმასრულებელი დირექტორისა და მისი მოადგილისგან. დირექტორთა საბჭოს წევრების დანიშვნისა და გათავისუფლების უფლება აქვს სამეთვალყურეო საბჭოს, ამასთან აღმასრულებელი დირექტორის და მისი მოადგილის დანიშვნა/გათავისუფლება ასევე თანხმდება აქციონერთან.

დირექტორთა საბჭოს წევრები

ბესიკ ბუგაიანიშვილი

აღმასრულებელი დირექტორი / დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე | 2023 წლიდან

ვახტანგ ჯორბენაძე

აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე / დირექტორთა საბჭოს წევრი | 2023 წლიდან

ფონდისათვის არსებობს სპეციალური კანონი, რომელიც განსაზღვრავს მის მიზნებს, დაფინანსების პრინციპებს და წყაროებს, პროექტებში მონაწილეობის ფორმებს, კორპორატიულ მმართველობას და ანგარიშგებას.

ფონდი ფინანსურ პარტნიორობას უწევს კერძო ინვესტორებს, რაც საშუალო და გრძელვადიან თანადაფინანსებაში გამოისახება. იგი პასიური პარტნიორის როლში იღებს მონაწილეობას როგორც ე.წ. Greenfield (ახალი ბიზნეს ინიციატივები), ისე ე.წ. Brownfield პროექტებში (ინვესტიცია არსებულ ბიზნესში), წინასწარ განსაზღვრული გასვლის სტრატეგიით.

ფონდის საინვესტიციო სტრატეგიის მთავარი ამოცანებია:

1. ეკონომიკის დივერსიფიკაციის ხელშეწყობა და მისი ტრადიციულ სექტორებზე დამოკიდებულების შემცირება;
2. პრიორიტეტულ სექტორებში ადგილობრივი და პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა;
3. კერძო სექტორის საწარმოთა გლობალურ ღირებულებათა ჯაჭვებში ჩართვა;
4. საქართველოს რეგიონებში ინდუსტრიული კლასტერების განვითარების მხარდაჭერა.

ფონდის ფინანსური ინსტრუმენტები ემსახურება საქართველოს ფინანსურ ბაზარზე გრძელვადიანი სარისკო (risk capital) და ზრდის კაპიტალის (growth capital) რესურსზე ხელმისაწვდომობის ზრდას. საქართველოს ფინანსურ ბაზარზე არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით შეზღუდულია წვდომა მსგავსი ტიპის ფინანსურ რესურსზე და სწორედ ამ ჩავარდნის შევსებას გეგმავს ფონდი ქვემოთ ჩამოთვლილი ფინანსური ინსტრუმენტების საშუალებით.

საინვესტიციო პროექტებში მონაწილეობას ფონდი ახორციელებს შემდეგი ფინანსური ინსტრუმენტების საშუალებით:

- კაპიტალში მონაწილეობა;
- მეზანინ დაფინანსება;
- სუბორდინირებული სესხი;
- სინდიცირებული სესხი;
- უპირატესი სესხი და
- გარანტია.

თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტი მორგებულია კონკრეტულ მიზანზე, როგორცაა საბრუნავი საშუალებების და/ან კაპიტალური ხარჯების დაფინანსება და გააჩნია განსხვავებული პირობები, რისკის დონე და მოთხოვნები უზრუნველყოფის მიმართ.

ფონდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მიხედვით, 2023 წლის განმავლობაში ფონდის შემოსავლები შემდეგ ძირითად მუხლებს:

- „შემოსავლები“ და „სხვა საინვესტიციო შემოსავალი“ – 62.6 მილიონი ლარი;
- საოპერაციო მოგება – 18.5 მილიონი ლარი;
- საპროცენტო და სხვა ფინანსური შემოსავალი - 7.9 მლნ ლარი.
- 2023 წლის ფონდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მიხედვით, წმინდა მოგება შეადგენს - 15.2 მლნ ლარს.

შვილობილი საწარმოები

თანდართული სია წარმოადგენს ფონდის შვილობილი კომპანიების არასრულ სიას.

1. სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალი“

სასტუმრო „ბორჯომი ლიკანი“

ადგილმდებარეობა: ბორჯომი

ცნობილი კურორტის, ბორჯომ-ლიკანის ტერიტორიაზე ხუთვარსკვლავიანი სასტუმრო და ბალნეოლოგიური ცენტრი აშენდა. „საქართველოს განვითარების ფონდმა“ „ბორჯომი ლიკანის“ 100%-იანი წილი კომპანიის ყაზახი მფლობელებისგან 2018 წლის



ივნისში გამოისყიდა; რამდენიმე თვით ადრე კი, კომპანია „რიქსოსი“, რომელიც სასტუმროს მართვაში 2015 წლის თებერვლიდან იყო, მართვიდან გავიდა.

სასტუმრო დღემდე „ბორჯომი ლიკანის“ სახელით ოპერირებს, რომლის 100%-იანი წილის მფლობელი დღეს სს „საქართველოს განვითარების ფონდია“. ფონდმა სასტუმრო „ბორჯომი ლიკანის“ საინვესტიციო პაკეტი გააძეა და ამ ეტაპზე მიმდინარეობს მუშაობა ამ პროექტიდან ფონდის გასვლის მიზნით.

2. სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“

თვითმფრინავების კომპოზიტური ნაწილების ქარხანა

ადგილმდებარეობა: თბილისი

ამიერკავკასიაში პირველი სამოქალაქო თვითმფრინავების კომპოზიტური ნაწილების ქარხანა – „საქართველოს განვითარების ფონდის“ და ებრაული კომპანია „Elbit Cyclon-ის“ ერთობლივი პროექტი. საწარმო საქართველოში კომპოზიტური მასალებისგან



სამოქალაქო თვითმფრინავების მაღალი სტანდარტის შესაბამის ნაწილებს, მათ შორის, თვითმფრინავის კარებებს, აეროდინამიკურ ზედაპირებს, საკონტროლო პანელებს სხვა ნაწილებს ამზადებს. საწარმოში დამზადებული პირველი პროდუქცია მსოფლიო ავიაციის უმსხვილესმა ავიაკომპანია „Boeing“-მა შეისყიდა. აღნიშნულ პროდუქციას ქარხანა ასევე მიაწვდის თვითმფრინავების მწარმოებელ ისეთ ცნობილ კომპანიებს, როგორებიცაა: Airbus, Bombardier და სხვა.

ამ დროისთვის ქარხანაში 120-ზე მეტი ადამიანი მუშაობს, რომლებმაც კვალიფიკაციის ასამაღლებლად გადამზადება ისრაელის კომპანია „ელბიტ საიკლონის“ სპეციალისტებთან გაიარეს. სწავლება ეტაპობრივად გრძელდება. ქარხანა ISO-ს სერტიფიკატსა და „Boeing“-ის შესაბამისობის სერტიფიკატს ფლობს.

„ელბიტი“ ნიუ-იორკის საფონდო ბირჟაზე კვოტირებული, მსოფლიოში აღიარებული მწარმოებელია და „ბოინგის“, „ეარბასის“, „ბომბარდიერის“, ასევე, მსოფლიოში ცნობილი სხვა მსხვილი კომპანიების პარტნიორია.

3. შპს „რუხის სავაჭრო ცენტრი“

ადგილმდებარეობა: ზუგდიდის რაიონი, სოფელი რუხი

სს „საქართველოს განვითარების ფონდის“ მხარდაჭერით, სამეგრელოში, სოფელ რუხში, ენგურის ხიდიდან 600 მეტრში აშენდა მრავალფუნქციური სავაჭრო ცენტრი, რომელმაც ე.წ. საზღვრის მიღმა მცხოვრებ მოსახლეობას სავაჭრო ცენტრის მრავალფუნქციური სერვისით



სარგებლობის საშუალება მისცა. ცენტრში წარმოდგენილია ადგილობრივი და საერთაშორისო ბრენდირებული და არაბრენდირებული კომპანიები, საცალო, საბითუმო, ავეჯისა და ტექნიკის მაღაზიები, ჰიპერმარკეტი, ღია ტიპის ბაზარი, იუსტიციის სამინისტროს საზოგადოებრივი ცენტრი, საფინანსო და საბანკო

მომსახურების ობიექტები, ავტოსერვისი, ფოსტა, აფთიაქი და სხვა. რუხის სავაჭრო ცენტრი დღეს რეგიონის ერთ-ერთ მასშტაბურ სავაჭრო დაწესებულებას წარმოადგენს.

4. შპს „საპარტნიორო ფონდი - მწვანე განვითარება“

ჯინო გრინ სიტი

ადგილმდებარეობა: თბილისი

„საქართველოს განვითარების ფონდი“, ევროპულ კომპანია „Gino Holding“-თან ერთად, თბილისის ზღვის ტერიტორიაზე მასშტაბური პროექტის განხორციელებას გეგმავს, რაც 110 ჰექტარზე ეკოლოგიურად სუფთა მწვანე ქალაქის მშენებლობას და სხვადასხვა ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობას ითვალისწინებს.



5. შპს „სტარტაპ საქართველო“

სტარტაპ საქართველო - საინვესტიციო პროგრამები

დამწყები საწარმოების (სტარტაპების) ხელშეწყობის პროგრამა "სტარტაპ საქართველო" საქართველოს მთავრობის ინიციატივით სს „საპარტნიორო ფონდი“-ს მიერ დაფუძნდა. მისი მიზანია, ხელი შეუწყოს დამწყები ბიზნესის (სტარტაპების) განვითარებას საქართველოში. პროგრამა ერთობლივად შემუშავდა და საპარტნიორო ფონდის და საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს მიერ, რომელიც დამტკიცდა მთავრობის 2016 წლის 11 მაისის №206 დადგენილებით. პროგრამა შედგება ორი კომპონენტისგან: ინოვაციური კომპონენტი და მაღალტექნოლოგიური კომპონენტი. ინოვაციურ კომპონენტში სტარტაპების დაფინანსებას ახორციელებს სს „საპარტნიორო ფონდის“ შვილობილი კომპანია „სტარტაპ საქართველო“ ხოლო მაღალტექნოლოგიური კომპონენტის ფარგლებში პროგრამას ახორციელებდა საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტო.



"სტარტაპ საქართველო"-ს ინოვაციურ კომპონენტში დაფინანსების მოპოვება შეუძლია საქართველოს მოქალაქე ნებისმიერ ფიზიკურ პირს, ან პირთა ჯგუფს, რომელთაც აქვთ ინოვაციური ბიზნეს იდეა. დასაშვებია ნებისმიერი სფეროს/დარგის დაფინანსება, რომელიც არ არის აკრძალული საქართველოს კანონმდებლობით.

"სტარტაპ საქართველო"-ს ინოვაციური კომპონენტის ფარგლებში 2016-24 წლისათვის გამოვლენილ იქნა 92 გამარჯვებული პროექტი 7,4 მილიონი ლარის საინვესტიციო მოცულობით, ხოლო "სტარტაპ საქართველო"-ს მაღალტექნოლოგიურ კომპონენტში 20 პროექტი, 2 მილიონი ლარის მოცულობით.

ფონდის მიერ სპეციალურად შექმნილი შვილობილი კომპანია "სტარტაპ საქართველო" თითოეულ დაფინანსებულ ბენეფიციართან ერთად აფუძნებს ახალ კომპანიას (სტარტაპს), რომელშიც კაპიტალის სახით შეიტანს 15 000 ლარიდან 100 000 ლარამდე. ამ მოდელით, პროგრამის ბენეფიციარს თანამონაწილეობის სახით, მხოლოდ პროექტის ჯამური ღირებულების მინიმუმ 10%-ის ოდენობის თანხის შეტანა მოუწევს, ხოლო მისი ბიზნესიდეა ავტომატურად შეფასდება, როგორც ერთობლივი კომპანიის კაპიტალში 45%-იანი შენატანი. შესაბამისად, მხოლოდ 10%-ანი თანხობრივი თანამონაწილეობის პირობებში პროგრამის ბენეფიციარი ხდება 50.5%-იანი წილის მფლობელი ახალ კომპანიაში. დღეის მდგომარეობით "სტარტაპ საქართველო"-ს ინოვაციურ კომპონენტში განხორციელებული ინვესტიციის მოცულობა შეადგენს 4,3 მილიონ ლარს (59 პროექტი) (სრულად ან ნაწილობრივ).

ბენეფიციარების მხრიდან "სტარტაპ საქართველო"-ს წილის გამოსყიდვა ხდება წინასწარ შეთანხმებულ ვადაში, რომელიც ინდივიდუალურია და დამოკიდებულია ბიზნეს იდეის სპეციფიკაზე. გამოსყიდვის მაქსიმალური ვადა შეიძლება იყოს 10 წელი. გამოსყიდვის ფასი შეადგენს „სტარტაპ საქართველოს" მიერ ინვესტირებულ თანხას დამატებული წლიური 10% რთული დარიცხვის მეთოდით, ფაქტიური ვადის გათვალისწინებით.

აღსანიშნავია რომ დღეის მდგომარეობით "სტარტაპ საქართველო"-ს წილის ვადაზე ადრე გამოსყიდვის 14 შემთხვევაა დაფიქსირებული. ბენეფიციარების მხრიდან ჯამურად დაბრუნებული ინვესტიციის მოცულობა შეადგენს 1,320,000 ლარს. ხოლო ჯამურად სრულად და ნაწილობრივ გამოსყიდული ინვესტიციის მოცულობა შეადგენს 1,631,000 ლარს.

2019 წლიდან "სტარტაპ საქართველო" აქტიურად თანამშრომლობდა USAID-ის პროექტი ზრდასთან, აღნიშნული თანამშრომლობის ფარგლებში "სტარტაპ საქართველო"-ს და პროექტი ზრდას მიერ შემუშავებულ იქნა ერთობლივი ინიციატივა, რომელიც გულისხმობდა პირობითი საოკუპაციო ხაზის გასწვრივ მიმდებარე სოფლებში მოსახლეობისათვის შესაძლებლობის გაჩენას, დაეწყოთ ინოვაციური, სიახლეებზე ორიენტირებული ბიზნესები, რაც განაპირობებს ადგილზე მეტი საწარმოს და მეტი სამუშაო ადგილების შექმნას.

"სტარტაპ საქართველო"-ს და USAID-ის პროექტი ზრდას თანამშრომლობის ფარგლებში გამოვლენილ იქნა 5 გამარჯვებული პროექტი, ჯამური საინვესტიციო მოცულობით 2,8 მილიონი ლარი, საიდანაც 1,241,000 ლარი არის USAID-ის მიერ გამოყოფილი საგრანტო დაფინანსება, 1,050,870 ლარი არის ბენეფიციარების მხრიდან გათვალისწინებული თანამონაწილეობა, ხოლო 480,000 ლარი "სტარტაპ საქართველო"-ს თანადაფინანსება. გამარჯვებული პროექტების მიერ პირობითი საოკუპაციო ხაზის გასწვრივ მიმდებარე სოფლებში შეიქმნა 85-მდე ახალი სამუშაო ადგილი, რაც მნიშვნელოვნად აძლიერებს იქ მცხოვრები მოსახლეობის ეკონომიკურ კეთილდღეობას და ხელს შეუწყობს ადგილობრივი მოსახლეობის ეკონომიკური შესაძლებლობების განვითარებას.

აღნიშნული პროექტის ფარგლებში დაფინანსებული 5 საწარმოდან, ორმა ვადაზე ადრე შეძლო და გამოისყიდა სტარტაპ საქართველოს ინვესტიცია სრულად.

აღნიშნული წარმატებული თანამშრომლობის შედეგად, 2023 წლიდან სტარტაპ საქართველომ გააფორმა ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი USAID-ის ძლიერი სოფლის პროგრამასთან, რომლის ფარგლებშიც 2027 წლამდე ერთობლივად ხორციელდება პირობითი საოკუპაციო ხაზის გასწვრივ მდებარე 11 მუნიციპალიტეტის 94 თემში მდებარე სოფლებში ინოვაციური სტარტაპების დაფინანსება. ამ ეტაპზე პროგრამა ხორციელდება შიდა ქართლის 3 მუნიციპალიტეტში, ასევე ყაზბეგსა და დუშეთში, შემოდგომიდან პროგრამა განაცხადებს მიიღებს საჩხერის, ონის, მესტიის, ზუგდიდის და წალენჯიხის მუნიციპალიტეტების თემებში შემავალი სოფლებიდან. ბენეფიციარებს მოეთხოვებათ ჯამური ფულადი ბიუჯეტის მხოლოდ 10%-ის დაფინანსება, ხოლო დანარჩენ 90%-ს სტარტაპ საქართველო და დონორი ორგანიზაცია თანაბრად დააფინანსებენ.

განვითარების გეგმები

2023 წლის განმავლობაში განხორციელებული რეფორმების შედეგად, 2024 წლიდან ფონდი ფუნქციონირებს ახალი საინვესტიციო მანდატით და ბიზნეს-მოდელით. თუ 2023 წლამდე ფონდის შემოსავლების ძირითადი წყარო იყო სს „საქართველოს რკინიგზისგან“ და სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციისგან“ მიღებული დივიდენდები, 2024 წლიდან ფონდის ძირითადი

შემოსავლის წყარო იქნება საპროცენტო და საინვესტიციო შემოსავლები. საპროცენტო შემოსავლები მოიცავს ფონდის მიერ გაცემული მეზანინ დაფინანსებიდან და საბანკო ნაშთებიდან მიღებულ საპროცენტო შემოსავლებს. საინვესტიციო შემოსავალში იგულისხმება საკუთარი კაპიტალის მიწოდებით დაფინანსებული პროექტებიდან მიღებული ის ამონაგები, რაც აღემატება ამ პროექტების საბალანსო ღირებულებას.

რაც შეეხება დაფინანსების წყაროს, სამომავლოდ, ფონდი საკუთარი დაფინანსების ერთ-ერთ მთავარ წყაროდ განიხილავს მულტილატერული განვითარების ბანკებისგან, ევროკავშირის და სხვა განვითარებული ქვეყნების განვითარების ინსტიტუტებისგან მიღებულ თანხებს.

საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდურობის და ფულადი ნაკადების რისკების მიმოხილვა და ინფორმაცია ამ რისკების მართვის მექანიზმების შესახებ

ფონდის თავისი ჩვეულებრივი საქმიანობის ფარგლებში გააჩნდა და გააჩნია საკრედიტო რისკი. ეს არის ფონდი ფინანსური დანაკარგის რისკი, როდესაც ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშემკვრელი მხარე არ შეასრულებს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს ფონდისათვის კუთვნილი თანხის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით.

ლიკვიდურობის მართვისათვის კომპანიის მიდგომა არის, რამდენად შესაძლებელია გადამოწმება იმისა, რომ ვალდებულებების გაჩენისას ყოველთვის ჰქონდეს დავალიანების შესაბამისი ლიკვიდურობა. ამ კუთხით არსებული რისკების გავლენის შემცირებას ხელს უწყობს საწარმოს განკარგულებაში დატოვებული ფინანსური სახსრები.

ფონდის გააჩნია სავალუტო ოპერაციები და იგი სენსიტიურია სავალუტო კურსის ცვლილებების მიმართ. ფონდის ფულადი ნაკადები განთავსებულია მაღალი რეიტინგის მქონე ფინანსურ ინსტიტუტებში, რაც ამცირებს ფულადი ნაკადების რისკებს.

ზემოაღნიშნული რისკების შესახებ და ზოგადად, ფონდის რისკის მართვის მექანიზმების შესახებ დეტალური ინფორმაციისათვის, გთხოვთ იხილოთ ფონდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება (შენიშვნა N18), რომელიც გაიცა 2024 წლის 30 დეკემბერს.

კორპორატიული მართვა

ეფექტური კორპორატიული მმართველობა წარმოადგენს წარმატებული ბიზნესის საფუძველს. ფონდის კორპორატიული მმართველობის სისტემა მიმართულია ინვესტორებთან, აქციონერებთან და სხვა დაინტერესებულ პირებთან სანდო და საიმედო ურთიერთობების შენარჩუნებაზე და მის განვითარებაზე, რაც ზრდის ფონდის საინვესტიციო მიმზიდველობას.

ფონდში დასაქმებული ყველა თანამშრომელს გააჩნია სამუშაოს აღწერილობა და თანამშრომლების სამსახურში აყვანა ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობისა და საერთაშორისო სტანდარტების დაცვით.

ფონდის სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე არსებული აუდიტის კომიტეტი, კომპანიის შიდა აუდიტთან ერთად, უზრუნველყოფს რელევანტურ რისკებზე რეაგირებას და/ან მათ თავიდან ასაცილებლად შიდა კონტროლის პროცედურების გატარებას. აუდიტის კომიტეტი ასევე თანამშრომლობს გარე აუდიტორებთან, რათა დარწმუნდეს, რომ წლიური ფინანსური ანგარიშგება არ შეიცავს შეცდომებს და შესაბამისობაშია საერთაშორისო სტანდარტებთან.

კორპორაციის შიდა კონტროლის სისტემა

ფონდის შიდა კონტროლზე პასუხისმგებელია პროექტების მონიტორინგისა და შიდა აუდიტის სამსახური. აღნიშნული სამსახური საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად ახორციელებს ფონდის შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტური და ეფექტიანი ფუნქციონირების მონიტორინგს, შეფასებას და შესაბამის უკუკავშირს. აღნიშნული სამსახური ხელმძღვანელობის შიდა აუდიტის დებულების შესაბამისად, რაც ეფუძნება „თრეიდუეის კომისიის მასპონსორებელი ორგანიზაციების კომიტეტის“ (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, COSO) მიერ შემუშავებული შიდა კონტროლის სისტემის კონცეპტუალური საფუძვლების შესაბამისად.

ფონდში აგრეთვე ფუნქციონირებს შვილობილ საწარმოებში წარმომადგენლობისა და პროექტების ზედამხედველობის სამმართველო, რომელიც ფონდის შესაბამის სამსახურებთან ერთად ახორციელებს ფონდის შვილობილ კომპანიების და საინვესტიციო პროექტების მონიტორინგს.

გარემოს დაცვა

გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული რისკების გაცნობიერება, გაკონტროლება და მათზე ადეკვატური რეაგირება ფონდის გარემოსდაცვითი სტრატეგიის ნაწილია. ფონდის შესაბამის საინვესტიციო პროექტში გარემოს დაცვითი საკითხების შესწავლა ხორციელდება შესაბამისი კომპეტენციის მქონე ადგილობრივი და საერთაშორისო ექსპერტების მიერ.

კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა

ფონდის ხედვებიდან, ფასეულობებიდან და სტრატეგიული მიზნებიდან გამომდინარე, ფონდი განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს სოციალურ პასუხისმგებლობას. თანამშრომლებზე და გარემოზე ზრუნვა, ქველმოქმედება და სხვა სოციალურად საჭირო აქტივობები არის ის ძირითადი მიმართულებები,

რომლებზეც კონცენტრირებულია ფონდის სოციალური პასუხისმგებლობის კუთხით.

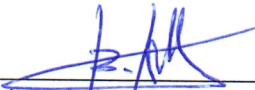
წინამდებარე მმართველობითი ანგარიშგება დამტკიცებულია მენეჯმენტის მიერ 2024 წლის 30 დეკემბერს და ხელმოწერილია:

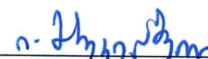
ბესიკ ბუგიანიშვილი
ადმასრულებელი დირექტორი

იოსებ მამუკელაშვილი
ფინანსური დეპარტამენტის
დირექტორი

რომლებზეც კონცენტრირებულია ფონდის სოციალური პასუხისმგებლობის კუთხით.

წინამდებარე მმართველობითი ანგარიშგება დამტკიცებულია მენეჯმენტის მიერ 2024 წლის 30 დეკემბერს და ხელმოწერილია:


ბესიკ ბუგიანიშვილი
აღმასრულებელი დირექტორი


იოსებ მამუკელაშვილი
ფინანსური დეპარტამენტის
დირექტორი